

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 1998-1999

24 maart 1999

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU EN NATUURBEHOUD

Vraag om uitleg van de heer Johan Malcorps tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling en tot de heer Steve Stevaert, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de werken tot sanering van de kerosine- en de arseenvervuiling op de Oostendse luchthaven

Vraag om uitleg van mevrouw Patricia Ceysens tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de inzameling van gemeentelijk afval

Vraag om uitleg van mevrouw Cecile Verwimp-Sillis tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de steun voor Rio-projecten in het buitenland en REG-beleid

Vraag om uitleg van de heer Jacky Maes tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de waterpeilbeheersing van het Blankaartbekken

Vraag om uitleg van de heer Johan Malcorps tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de rookuitstoot en roetneerslag van steenbakkerijen

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Dua tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Teverkstelling, over het advies van de commissie Baeyens over de IVAGO-oven

Vraag om uitleg van de heer Leonard Quintelier tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Teverkstelling, over de tarieven voor het ophalen van huishoudelijk afval

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Teverkstelling, over de verontreiniging van de Kouterwijk in Sint-Amans

Vraag om uitleg van de heer Johan Malcorps tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Teverkstelling, over de bodemvervuiling in de Kouterwijk in Sint-Amans

Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Woensdag 24 maart 1999

VOORZITTER : De heer Dirk Van Mechelen

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 10.56 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Johan Malcorps tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling en tot de heer Steve Stevaert, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de werken tot sanering van de kerosine- en de arseenvervuiling op de Oostendse luchthaven

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Malcorps tot de heer Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling en tot de heer Stevaert, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de werken tot sanering van de kerosine- en de arseenvervuiling op de Oostendse luchthaven.

De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Op 22 april 1998 onder vroeg ik de minister over dit dossier. Ik wil even zijn geheugen opfrissen. Het ging om het morsen van een slordige 54.000 liter kerosine op een terrein van Merlin Air Trade op de luchthaven van Oostende in 1991. De vervuiling reikte ook tot aan de gronden van omwonenden in de Schoolstraat. In 1994 stelde het gerecht werknemers van Merlin Air Trade verantwoordelijk. In april 1995 werd de afgraving van de vervuilde grond aangekondigd, maar de zaak bleef aanslepen.

De minister verschaftte mij op 22 april 1998 een gedetailleerd antwoord. Hij was het ermee eens dat de procedure veel te lang duurt. Sinds de vervuiling in 1991 is er nog geen vooruitgang geboekt. In dit dossier is er administratief wel enige evolutie. De diensten van de OVAM houden meer dan een

oogje in het zeil, maar de uitvoering van de sanering is nog op geen enkele manier zichtbaar op het terrein zelf. De vervuiler, Merlin Air Trade, heeft van de rechter immers een bijzonder lange onderzoekstijd gekregen vooraleer tot de sanering moet worden overgegaan : tot december 1999. De sanering zal dus pas in het volgend millennium gebeuren, ook al dateert de vervuiling van 1991.

De situatie is in februari van kwaad naar erger geëvolueerd. We kunnen ons niet van de indruk ontdoen dat niet alleen de gedupeerde burgers ter plaatse slachtoffer worden van een reeks obstructiemanoeuvres, maar ook de overheid zelf. Dit zou ten slotte kunnen uitmonden in een rechtsonzekerheid die enkel de vervuiler ten goede kan komen. Deze toestand staat duidelijk haaks op het saneringsbeleid van de minister.

De OVAM maakte op 3 februari 1999 bekend dat uit het onderzoek naar de kerosinevervuiling is gebleken dat voor de kerosinetanks in het grondwater een arseenvervuiling van 400 microgram per liter aanwezig was. Dit is twintig keer meer dan de sanitaire norm. Toch sprak het onderzoeksbureau zelf dit prompt tegen, en voegde het er zelfs aan toe dat arseen geen enkel gevaar oplevert voor de volksgezondheid, waarvan akte.

Op 22 februari werd in opdracht van de luchthavenautoriteiten precies die met kerosine en arseen bevuilde bodem met peilbuizen en al afgegraven en opengespreid. Deze laag met een lengte van 150 meter, een breedte van 2 meter en een dikte van 30 centimeter, werd gedeponeerd vlak naast de tuin van de buurtbewoner die al geruime tijd het verzet tegen deze vervuiling leidt. De OVAM werd hiervan niet op de hoogte gesteld. Men kan dit moeilijk anders interpreteren dan als een openlijke provocatie en als een obstructie van de lopende onderzoeken. De plaatselijke rijkswacht heeft hiervan trouwens onmiddellijk een PV opgesteld.

Malcorps

Wat is de ernst van de vastgestelde arseenvervuiling ? Welke veiligheidsmaatregelen moeten volgens de OVAM worden genomen ? Hebben de luchthavenautoriteiten de opdracht gegeven tot de genoemde afgravingen ? Zo ja, met welke bedoelingen en op basis van welke vergunningen ? Waarom precies op de plaats waar de kerosine- en arseenvervuiling werd vastgesteld ? Welke verdere stappen zullen beide ministers zetten tegen de moedwillige opstelling van het bedrijf in kwestie en van de luchthavenautoriteiten ?

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : Ik zal ook namens minister Stevaert antwoorden.

Op 4 december 1998 heeft de OVAM het rapport van het beschrijvend bodemonderzoek over de verontreinigde site van Merlin Air Trade te Oostende ontvangen, opgesteld door een erkend bodemsaneringsdeskundige. In dit onderzoek werd de verontreiniging met arseen en kerosine behandeld. De vastgestelde arseenverontreiniging beperkt zich tot een grondwaterverontreiniging. De hoogste concentraties werden aangetroffen ter hoogte van het terrein van Merlin Air Trade. In de omgeving werden verhoogde concentraties van arseen vastgesteld in het grondwater, zowel stroomopwaarts als stroomafwaarts van de oorspronkelijke kerosineverontreiniging. De deskundige stelt in zijn rapport dat de arseenverontreiniging geen humaan-toxicologisch risico genereert indien het grondwater niet wordt opgepompt en gebruikt.

De OVAM heeft op 29 januari 1999 beslist dat er aanvullend onderzoek moet komen in verband met onder meer de oorzaak van de arseenverontreiniging en de verdere afperking ervan. Tevens werd aan de deskundige gevraagd om duidelijk na te gaan of er voorzorgsmaatregelen noodzakelijk zijn in afwachting van de sanering. Tot op heden werden geen voorzorgsmaatregelen noodzakelijk geacht.

Namens minister Stevaert kan ik u het volgende meedelen. De luchthavenautoriteiten zijn op de hoogte van een ongewilde kerosinelozing op de terreinen in concessie bij de firma Merlin Air Trade. De onderzoeksopdrachten en de eventueel noodzakelijke saneringen zijn het onderwerp van een rechterlijk vonnis, dat betrekking heeft op deze kerosinevervuiling.

Voor het ogenblik zijn de beschrijvende grondonderzoeken op en rond de site van Merlin Air Trade nog lopende. Zodra de OVAM deze onderzoeken conform verklaart, kan en zal de juiste informatie doorstromen naar alle betrokken partijen, net zoals het geval zal zijn tijdens de sanering.

De aanwezigheid van arseen in de bodem van en rond de luchthaven en het oorzakelijk verband daarvan met luchthavenactiviteiten is momenteel alleen gebaseerd op verklaringen van een buurtbewoner. Op basis van de vakliteratuur en met de huidige kennis is het niet mogelijk een verband te leggen tussen het lozen van kerosine en de aanwezigheid van arseen in de bodem, waardoor het voorbarig is om het betrokken bedrijf verantwoordelijk te stellen voor mogelijk arseen in de bodem van de luchthaven en omgeving.

De OVAM werd door de luchthavenautoriteiten niet op de hoogte gebracht van de aard en de omvang van de geplande werken. De buurtbewoners brachten de OVAM op 22 februari 1999 op de hoogte van de werken die werden uitgevoerd op het terrein van de luchthaven van Oostende. Daarop heeft de OVAM aan de erkende bodemsaneringsdeskundige gevraagd de nodige vaststellingen te doen in het kader van het gevraagde aanvullend onderzoek.

Volgens minister Stevaert werd in opdracht van de luchthavenautoriteiten een driehoekige grasstrook van ongeveer 25 vierkante meter uitgegraven tot op een diepte van 8 à 10 centimeter, teneinde deze zone te verharderen met asfalt. De verharding van deze strook was noodzakelijk om de inschepingsvloer te kunnen hertekenen volgens de geldende ICAO-normen, wat sterk werd aanbevolen in het masterplan voor de luchthaven van Oostende. Aangezien enkel de bovenste laag teelaarde werd weggenomen, op de hoogst gelegen plaats ten overstaan van de vervuilde zone, hebben deze werken geen enkele invloed op het onderzoek. Ze beïnvloeden op geen enkele wijze de sanering van de gronden in en langs de Schoolstraat.

Daar de uitgraving minder dan 50 centimeter bedraagt, is deze niet vergunningsplichtig. De uitgegraven grond bedraagt ongeveer 2,5 kubieke meter, en zeker geen 90 kubieke meter zoals zou kunnen worden berekend volgens de in uw vraag verstrekte gegevens. Die grond werd verplaatst naar de rand van de concessie van Merlin Air Trade en niet naar de tuin van een buurtbewoner. Hierbij werden geen peilbuizen beschadigd, noch verwijderd.

Kelchtermans

Op 21 april 1998 heeft de OVAM het oriënterend bodemonderzoek over de betrokken site ontvangen. Op 24 april 1998 heeft de OVAM meegedeeld dat op basis van dit onderzoek geen definitieve uitspraak mogelijk was over de ernst van de verontreiniging en dat een beschrijvend bodemonderzoek noodzakelijk was. Merlin Air Trade heeft op 7 juli 1998 op vrijwillige basis een voorstel tot beschrijvend bodemonderzoek ingediend. Dit heeft de OVAM op 9 juli eensluidend verklaard. De resultaten van het beschrijvend bodemonderzoek werden op 4 december 1998 aan de OVAM bezorgd. Op 29 januari 1999 heeft de OVAM aanvullingen op het onderzoek gevraagd. Hiervoor werd een termijn van twee maanden toegekend. Op 9 februari werd een voorstel van aanvullende onderzoeksverrichtingen ontvangen. Tot op heden heeft de saneringsplichtige dus alle termijnen gerespecteerd. De OVAM is bijgevolg niet genoodzaakt op te treden.

Ook volgens minister Stevaert hinderen de luchthavenautoriteiten op geen enkele manier de rechtsgang van de onderzoeken, en verlenen ze ten volle hun medewerking aan de verschillende instanties, teneinde zo vlug mogelijk en met inachtneming van de rechtsregels een sanering mogelijk te maken. Aangezien deze kleinschalige aanpassing noodzakelijk was voor de uitbating en de veiligheid op de inschepingsvloer, en de verdere onderzoeken en saneringen niet worden gehinderd, wordt geen verdere reactie noodzakelijk geacht.

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Mijnheer de minister, minister Stevaert ontkent dus niet dat op de vervuilde site werkzaamheden werden uitgevoerd in opdracht van de luchthavenautoriteiten. We kunnen er nu over discussiëren of dat kleine werkzaamheden waren en of ze absoluut noodzakelijk waren. Het is heel vreemd dat men op een zwart punt waar het onderzoek nog loopt, gronden begint te verleggen. Ik zei niet dat de gronden in de tuin van de man van het buurtcomité werden gegooid, maar wel daar vlakbij. Het is toch heel eigenaardig dat dergelijke werken op een zwart punt worden uitgevoerd zonder de OVAM te verwittigen, en dat bovendien de gronden worden verlegd tot vlakbij de tuin van de leider van de actievoerders tegen de vervuiling. Deze gang van zaken is heel bedenkelijk. U kunt beweren dat alle termijnen worden nageleefd. Ik wil er echter nogmaals

op wijzen dat deze problematiek dateert van 1991. Waar zijn we eigenlijk mee bezig ?

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Patricia Ceysens tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de inzameling van gemeentelijk afval

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Ceysens tot de heer Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de inzameling van gemeentelijk afval.

Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, naar aanleiding van een lokaal reglement over de ophaling van huishoudelijke afvalstoffen heb ik me verdiept in het Vlarea. Ik heb daar heel wat tijd in gestoken en heb er heel wat vragen aan overgehouden. Ondertussen werden die op gemeentelijk vlak al gedeeltelijk beantwoord. Het zou goed zijn als ze ook hier correct worden beantwoord.

Ik heb begrepen dat in het Vlarea een onderscheid wordt gemaakt tussen twee categorieën : huishoudelijke en bedrijfsafvalstoffen. Er zijn er nog andere, maar ik wil het voornamelijk over deze twee hebben. Ten eerste kwam het me heel vreemd voor dat dat onderscheid niet zozeer is gebaseerd op de aard van de afvalstoffen, maar wel op de producent.

Op gemeentelijk vlak wordt die definitie nu doorgetrokken. Men gaat niet meer na welk afval wordt geproduceerd, maar wel van wie het komt. Als het van een particulier huishouden komt, gaat het om huishoudelijke afvalstoffen. In een kinderdagverblijf waar bijvoorbeeld voor zeven kinderen dezelfde werkzaamheden gebeuren als in een huishouden, gaat het echter plots om bedrijfsafvalstoffen. Dat was een eerste vreemde vaststelling. Indien ze fout is, zou ik graag hebben dat ze wordt tegengesproken.

Om die reden worden bij ons plots alle kinderdagverblijven, maar ook alle scholen en VZW's gecatalogiseerd als producenten van bedrijfsafvalstoffen. Die worden niet langer door de gemeente opgehaald, tenzij de gemeente hiervoor een erken-

Ceysens

ning heeft gekregen. Naar verluidt is dat het gevolg van het Vlarea. Ik veronderstel dat de Vlaamse regering die erkenning moet toekennen. Wanneer de gemeenten over die erkenning beschikken, kan het bedrijfsafval worden opgehaald. Als de redenering wordt doorgetrokken dat wie er produceert de doorslag geeft in plaats van wat er wordt geproduceerd, produceert een gemeente geen huishoudelijk maar gemeentelijk afval. De gemeentelijke afvaldiensten mogen dat dus niet meer ophalen, tenzij ze een erkenning kregen van de Vlaamse regering om bedrijfsafvalstoffen op te halen.

Er worden twee uitzonderingen gemaakt. In de definitie van huishoudelijke afvalstoffen staat dat voor gemeenten straat- en veegvuil worden gelijkgesteld met huishoudelijke afvalstoffen. Blijkbaar is dat de enige uitzondering voor wat gemeenten produceren.

Daarnaast wordt er een moeilijk onderscheid gemaakt. Naast het gelijkstellen van huishoudelijke afvalstoffen staat in punt 5.4.1.1.§1 dat het niet gelijkgesteld maar vergelijkbaar is. Volgens mij zijn dat twee verschillende zaken. Ofwel wordt iets gelijkgesteld, ofwel is het vergelijkbaar. De nuances worden natuurlijk wel bijzonder subtiel om dat nog op gemeentelijk niveau te kunnen toepassen. Als ze vergelijkbaar zijn met huishoudelijke afvalstoffen, is men verplicht minstens twee dingen gescheiden op te halen, namelijk glasafval en papier en karton, maar niet het GFT en het PMD. Ik veronderstel dat voor gelijkgestelde stoffen overeenkomstig 2.1.1 dezelfde sortering moet worden aangehouden als voor de andere huishoudelijke afvalstoffen. Dat is de lezing die ik met mijn beperkte kennis van milieurecht heb gemaakt van het Vlarea.

Dan kom ik tot mijn vragen. Een aantal daarvan worden inmiddels weliswaar deels beantwoord tijdens de ellenlange discussies terzake op gemeentelijk vlak in de commissie voor Leefmilieu. Toch wil ik ze nog even voorleggen aan de minister.

Op die ene uitzondering van het straat- en veegvuil na wordt gemeentelijk afval steeds beschouwd als bedrijfsafval. Een gemeentelijke reinigingsdienst moet dus over een erkenning beschikken. Ik heb uit het Vlarea opgemaakt dat dit een erkenning moet zijn vanwege de Vlaamse regering. Komt die dan werkelijk van de Vlaamse regering zelf, of wordt deze taak overgedragen aan een andere instantie, bijvoorbeeld OVAM ?

Ondertussen heb ik u in hetzelfde verband een schriftelijke vraag gesteld. Ik stelde de vraag hoeveel gemeenten deze aanvraag reeds hebben ingediend, en wanneer. Ik heb immers de indruk dat dit alles vrij nieuw is. Verloopt die aanvraag snel ? Wordt er een controle uitgevoerd ? Lokaal rijzen daar immers heel wat vragen over.

Wat is de concrete toepassing voor bedrijfsafvalstoffen die door hun aard of samenstelling vergelijkbaar zijn met huishoudelijke afvalstoffen ? Dan heb ik het niet over de gelijkgestelde stoffen, want die zijn in tegenstelling tot de vergelijkbare stoffen expliciet opgesomd. Kan men lokaal bepalen welke afvalstoffen vergelijkbaar zijn, zodat deze toch kunnen worden opgehaald door de gemeentelijke diensten, zelfs als er geen erkenning is ?

Ik kom tot het delicaatste probleem. Als men iets als bedrijfsafval beschouwt, bijvoorbeeld het afval van scholen en kinderdagverblijven, moet er dan nog selectief worden ingezameld ? Zeker voor de scholen heeft dat op lokaal vlak tot enorme discussies geleid. In die scholen heeft men de kinderen de afgelopen jaren immers doordrongen van de noodzaak om selectief in te zamelen. Men heeft er zelf bakjes gemaakt, beschilderd in diverse kleuren. Ook in de eindtermen vormde dit een groot aandachtspunt. Directeurs en leerkrachten hebben met het oog op het scheiden van GFT, PMD, glas, P&K en restafval heel wat creatieve inspanningen geleverd.

Nu wordt al dat afval echter op een hoopje goegoid. Men sluit contracten af met privé-afhalers, die niet aandringen op een gescheiden afval en één container plaatsen. Kinderen zien dat wat ze in die mooie bakjes hebben gesorteerd, terug op één hoop wordt goegoid, en vragen zich af wat ze al die jaren in de school en thuis hebben gedaan. Hun grootouders die in een klein appartementje wonen, kost het vaak zeer zware inspanningen om dat alles te sorteren, terwijl het op school niet meer hoeft. Het is erg dat we zo omgaan met de opvoeding van jongeren. Als zij iets van ons verlangen, dan is het dat we consequent en logisch zijn in wat we vragen. Hoe is de hier geschetste handelwijze te verzoenen met de educatieve doelstellingen die we vooropstellen ?

De voorzitter : De heer Maes heeft het woord.

De heer Jacky Maes : Een gelijkaardige problematiek zien we bij de campings. Vandaag wordt het afval van campings niet als restafval maar als bedrijfsafval beschouwd, hoewel het hierbij gaat over

Maes

een verzameling individuen die huurder of eigenaar zijn. De ophaling van het huisvuil mag dus niet meer plaatsvinden in de campings. Deze moeten er zelf voor instaan. Dat zijn zaken die onvoorzien op de gemeentebesturen afkomen. Vandaag bestaat er heel wat rumoer over.

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : Mijnheer de voorzitter, het gaat hier inderdaad over een vrij technische aangelegenheid. Het Vlarea is het Vlaams reglement voor afvalvoorkoming. Het tracht het hergebruik maximaal te stimuleren. Het gemeentelijk afval afkomstig van de eigen diensten – de administratie, de technische diensten, het OCMW, de sportinfrastructuur, de school- en kinderdagverblijven enzovoort – wordt sinds 1 juni 1998, met de inwerkingtreding van het Vlarea, beschouwd als bedrijfsafval.

Met het van kracht worden van het Vlarea worden deze gemeentelijke afvalstoffen inderdaad niet meer gelijkgesteld met huishoudelijke afvalstoffen. Dat betekent niet dat de gemeente ze niet meer mag ophalen, maar ze is daar niet meer toe verplicht. In het verleden werden heel wat afvalstoffen uit kleine en middelgrote ondernemingen systematisch bij het huishoudelijk afval gevoegd, wat aanleiding gaf tot omgekeerde wantoestanden. Men heeft op dat vlak dus orde op zaken willen stellen.

Mevrouw Patricia Ceysens : De gemeenten mogen dit afval ophalen maar zijn daar niet toe verplicht. Kunnen ze dan ook autonoom bepaalde afvalstoffen als vergelijkbaar beschouwen ?

De voorzitter : Het is perfect mogelijk dat de gemeente de gesorteerde stoffen afhaalt en het restafval beschouwt als bedrijfsafval, dat door een ophaler moet worden weggenomen. Maar de gemeente kan dus beslissen om zelf plastic, papier, glas en dergelijke op te halen.

Minister Theo Kelchtermans : Dat kan ze zelf. Het Vlarea regelt de normale gang van zaken. Als de gemeente meer wil doen, kan ze dat. Maar dat moet ze dan zelf beslissen.

Een gemeentelijke reinigingsdienst beschikt van rechtswege, dus via de bevoegde minister op het niveau van het Vlaams Gewest, over een erkenning om de bedrijfsafvalstoffen van de eigen diensten

op te halen. In dat verband verwijst men naar artikel 5.1.2.1, paragraaf 2, tweede lid van Vlarea. Enkel voor het ophalen van gevaarlijke afvalstoffen, vermeld in artikel 5.1.2.1, paragraaf 2, eerste lid, moet de gemeente een dossier indienen bij OVAM om erkend te worden als ophaler van gevaarlijk afval. Dat is ook het geval als die afvalstoffen afkomstig zijn van de eigen diensten. Dat is logisch.

Het afval van de administratieve diensten valt daar in principe niet onder. Inktafval en dergelijke zou daar wel onder kunnen ressorteren. Bedrijfsafvalstoffen die omwille van hun aard of samenstelling vergelijkbaar zijn met huishoudelijke afvalstoffen zijn afvalstoffen die in het bedrijf vrijkomen tijdens activiteiten die van dezelfde aard zijn als activiteiten tijdens de normale werking van een particuliere huishouding. Concreet worden daarmee afvalstoffen bedoeld zoals kantineafval, papier- en kartonafval, verpakkingsafval en bedrijfsafvalstoffen die vergelijkbaar zijn met klein gevaarlijk afval.

De gemeenten leggen in dat verband vaak een beperking op. Men zamelt vaak vergelijkbare bedrijfsafvalstoffen in, voor zover de hoeveelheden overeenstemmen met die van de normale werking van een huishouden. Specifieke afvalstoffen uit een productieproces zijn geen vergelijkbare bedrijfsafvalstoffen en worden door de gemeenten meestal niet ingezameld. Vakantieparken worden als bedrijfseenheden beschouwd. Men heft trouwens niet per caravan een aparte afvaltak.

Scholen, kinderdagverblijven en gemeenten en dergelijke, zoals alle bedrijven overeenkomstig artikel 5.4.1.2., paragraaf 2 van Vlarea, moeten het glasafval en het papier- en kartonafval sorteren, en het gescheiden van hun andere afvalstoffen laten ophalen. Deze instellingen moeten ook hun gevaarlijke afvalstoffen gescheiden houden van hun overige afvalstoffen. Bijna alle overige afvalstoffen van deze instellingen kunnen worden beschouwd als vergelijkbare bedrijfsafvalstoffen, omdat zij naar aard en samenstelling overeenstemmen met afvalstoffen die ontstaan door de activiteiten van een normale particuliere huishouding. Scholen sorteren best maximaal hun afvalstoffen. Daarvoor zijn twee redenen aan te halen : om hun dure te verwijderen restfractie te beperken en om hun leerlingen het goede voorbeeld te geven.

Scholen kunnen ook een preventief afvalbeheer voeren door bepaalde afvalstoffen te beperken of te voorkomen. OVAM ontwikkelde educatieve pakketten om leerlingen wegwijs te maken in de

Kelchtermans

voorkoming en de selectieve inzameling van afvalstoffen. OVAM plant in de loop van 1999 een onderzoek in het basis- en secundair onderwijs van alle onderwijsnetten over de problemen van scholen met hun afvalstoffen. Er zal worden onderzocht welke problemen er zijn om afvalstoffen te scheiden, welke inzamelkanalen de scholen kunnen gebruiken, welke initiatieven inzake preventie en selectieve inzameling in de scholen reeds zijn genomen en welke aandacht in het lessenpakket aan het afvalstoffenbeleid wordt besteed. Op basis van dit onderzoek zal een actieplan voor het afvalstoffenbeheer van de scholen worden opgesteld.

Als de school zelf moet zorgen voor de ophaling van selectief ingezameld afval, kan ze voorwaarden stellen aan de ophaler. Als de ophaler selectief ingezamelde afvalstoffen opnieuw samenvoegt, dan zijn de verbodsbepalingen van artikel 5.4.1.2, paragraaf 2 van toepassing, en moet OVAM eigenlijk tegen deze persoon een proces-verbaal opstellen.

De voorzitter : Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens : Ik stel vast dat de ophaaldienst uit de privé-sector een scherpe prijs hanteert. Hij kan dat omdat hij naar eigen zeggen daarna alle afval terug bij mekaar voegt. Blijkbaar mag dat afval nog steeds op eigen stortplaatsen worden gedumpt.

De voorzitter : Er is een stortverbod voor huishoudelijke afvalstoffen.

Mevrouw Patricia Ceysens : Wellicht gebeurt dat dan in Wallonië.

De voorzitter : Ook dat mag niet. De minister heeft hier terecht gezegd dat op dit vlak de gemeentelijke autonomie speelt. Uiteindelijk moet elk bestuur zijn verantwoordelijkheid opnemen.

Mevrouw Patricia Ceysens : In dit verband heb ik nog twee vragen.

Is het niet opportuun dat de gemeente een reglement uitvaardigt waarin bedrijfsafvalstoffen vergelijkbaar worden gesteld met huishoudelijke afvalstoffen ?

U zegt dat de gemeentelijke reinigingsdiensten voor vergelijkbare afvalstoffen van rechtswege een erkenning hebben. Punt 5.1.2.1, paragraaf 1, bepaalt echter : 'Overeenkomstig artikel 14 zijn de

natuurlijke personen of rechtspersonen die afvalstoffen inzamelen of ophalen, huishoudelijke afvalstoffen die door de gemeente huis aan huis worden opgehaald uitgezonderd...' Enkel deze afvalstoffen worden expliciet uitgezonderd. Er wordt echter geen uitzondering gemaakt voor de bedrijfsafvalstoffen die van de gemeentelijke diensten zelf afkomstig zijn. Ik vind het na de lectuur van dit artikel merkwaardig dat daarvoor geen erkenning moet worden gevraagd.

Minister Theo Kelchtermans : Voor het ophalen van huishoudelijk afval is geen erkenning vereist. Voor de vergelijkbare bedrijfsafvalstoffen is er een erkenning van rechtswege.

Mevrouw Patricia Ceysens : In dat geval moet de gemeente duidelijk maken wat de vergelijkbare bedrijfsafvalstoffen zijn.

Minister Theo Kelchtermans : De vergelijkbare afvalstoffen zijn gedefinieerd in het Vlarea. De gemeente is niet bevoegd te bepalen welke afvalstoffen vergelijkbaar zijn. Ze kan wel in haar plaatselijk politiereglement vaststellen hoe de opgehaalde afvalstoffen moeten worden gescheiden.

De voorzitter : De heer Maes heeft het woord.

De heer Jacky Maes : Strandvuil wordt gelijkgesteld als het gaat over de vuilnisbakken die op het strand staan. Restafval is niet gelijkgesteld.

Mevrouw Patricia Ceysens : Strandafvalstoffen behoren tot de gelijkgestelde afvalstoffen. De vergelijkbare afvalstoffen zijn algemeen omschreven.

Normaal gezien vallen de afvalstoffen van kinderdagverblijven, scholen, bejaardenhuizen onder de bedrijfsafvalstoffen. Men moet daar echter op terugkomen en duidelijk maken dat het om vergelijkbare afvalstoffen gaat.

Minister Theo Kelchtermans : Deze afvalstoffen zijn automatisch vergelijkbaar. De gemeente hoeft daarover geen uitspraak te doen.

De voorzitter : De gemeente heeft hier dus een rol te vervullen.

Mevrouw Patricia Ceysens : Een plicht, zou ik zeggen.

Minister Theo Kelchtermans : De gemeente is alleen verplicht het huishoudelijke afval op te halen. Het vergelijkbare en zelfs het gevaarlijke afval mag

Kelchtermans

ze ophalen. Voor dit laatste, het gevaarlijk afval, heeft ze dan wel een erkenning nodig.

De voorzitter : De heer Maes heeft het woord.

De heer Jacky Maes : Ik wil hier toch even wijzen op een anomalie. In tegenstelling tot de kinderdagverblijven, vallen de afvalstoffen van erkende onthaalmoeders in dienst van de gemeente, niet onder het bedrijfsafval. Ze zitten dagelijks nochtans met een enorme hoeveelheid pampers.

Minister Theo Kelchtermans : Qua aard bestaat er een zeker verschil tussen deze organisaties. Er moet ergens een grens worden gesteld op het niveau van de entiteit.

De voorzitter : Mevrouw Verwimp heeft het woord.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Uit de vraag van mevrouw Ceysens heb ik begrepen dat het Vlarea vrij ingewikkeld is, zeker voor leken. Ik heb vernomen dat men heeft geprobeerd dit te vereenvoudigen voor scholen, jeugdverenigingen en kinderdagverblijven. Hoever staat het hiermee ?

De voorzitter : U bedoelt de vulgarisatie van het Vlarea.

Minister Theo Kelchtermans : Ik denk dat het Vlarea reeds gedeeltelijk is ge vulgariseerd. Onze diensten stellen daartoe een interessante brochure ter beschikking. Die geeft de essentie weer van het ruime pakket aan maatregelen die in het Vlarea zijn opgenomen. Ik zal ze aan de commissie bezorgen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Cecile Verwimp-Sillis tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de steun voor Rio-projecten in het buitenland en REG-beleid

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Verwimp tot de heer Kelchtermans,

Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de steun voor Rio-projecten in het buitenland en REG-beleid.

Mevrouw Verwimp heeft het woord.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Mijnheer de minister, mijnheer de voorzitter, collega's, in 1992 werd in Rio een klimaatsverdrag goedgekeurd. In het belang van het voortbestaan van de wereld, en specifiek van laaggelegen landen, engageerden de aanwezige landen zich tot een reductie van de emissie van broeikasgassen.

In Kyoto werden hierop in 1997 concretere cijfers geplakt. Daarvoor baseerde men zich op de gegevens dat 22 percent van de wereldbevolking, namelijk de OESO-landen en Oost-Europa, 70 percent van de broeikasgassen produceert. Dit impliceert dat de overige 78 percent van de bevolking slechts 30 percent van de gassen veroorzaakt. Het overgrote deel van de maatregelen tegen de klimaatverandering moet dus uitgaan van de landen die veel uitstoten, namelijk de noordelijke landen. De Europese Unie verklaarde zich akkoord met een reductie van de CO₂-uitstoot met gemiddeld 8 percent tegenover 1990. Voor België komt dit neer op een daling met 7,5 percent. Sindsdien is de uitstoot in ons land echter nog toegenomen, met meer dan 7,5 percent.

Het protocol van Kyoto bepaalt eveneens dat een industrieland een deel van zijn doelstellingen kan verwezenlijken buiten zijn eigen grondgebied, dankzij de zogenaamde joint implementation en de verhandelbare emissierechten. In principe maken deze mechanismen het mogelijk de algemene kosten voor de vermindering van emissies te verlagen. De uitstoot kan worden verminderd waar dit het minste kost.

In de praktijk zouden sommige landen daardoor kunnen vermijden beslissingen te nemen die de publieke opinie moeilijk aanvaardt, zelfs al zijn ze op lange termijn gunstig. Dit is mogelijk door in andere landen emissieverminderingen te kopen. Deze zijn wellicht fictief, omdat aan sommige landen veel te lakse doelstellingen zijn opgelegd, zoals aan Rusland en de Oekraïne, terwijl aan de ontwikkelingslanden zelfs helemaal geen doelstellingen zijn opgelegd.

Men is er in Kyoto niet in geslaagd om regels voor deze vormen van flexibiliteit op te leggen. De VS willen alles en wereldwijd, terwijl Europa stelt dat

Verwimp-Sillis

maximaal 30 percent van de milieudoelstellingen buiten het eigen land kunnen worden gehaald.

De motor voor groeiende emissies in broeikasgasen zit in het noorden. De eerste oorzaak ligt in het inefficiënte gebruik van fossiele brandstoffen en grondstoffen voor de aanmaak van consumptiegoederen en voor het transport in de geïndustrialiseerde landen, dat ecologische en sociale onevenwichten veroorzaakt op onze planeet. Als daarin niet structureel wordt ingegrepen, kan er nooit iets veranderen.

Het klimaatbeleid mag dus niet worden geïnterpreteerd als een beleid dat enkel de CO₂-uitstoot vermindert. Het moet deel uitmaken van een algemeen energiebeleid dat is gericht op duurzame ontwikkeling. Het gaat ook over de tariefstructuur van energie en over rationeel energiegebruik. Joint implementation in het oosten en het zuiden heeft alleen maar zin als deze niet op geïsoleerde projecten neerkomt, maar deel uitmaakt van een veel breder ontwikkelings- en energiebeleid.

Ook dan blijven nog vele vragen over. Gaat het alleen over CO₂ of ook over andere broeikasgassen? Gaat het alleen over gassen of ook over zware metalen, of over alle milieuvervuilende stoffen? Op welk niveau kan worden samengewerkt: lokaal, regionaal, of mondiaal? Hoe verloopt de controle op het verhandelen van de emissierechten? Is er in Vlaanderen een draagvlak voor deze praktijk? Waar werd dit debat dan gevoerd? Hoe worden de rechten toegewezen? Welke modaliteiten zijn er voor milieuvriendelijke bedrijven? Is joint implementation een oplossing? Het is misschien een goed instrument als aan een groot aantal randvoorwaarden is voldaan. Een van deze voorwaarden is het voeren van een internationaal en lokaal debat dat duidelijke regels en controlemechanismen vastlegt.

Eerst moet het noorden het voorbeeld geven. Door zelf over te schakelen op energie-efficiëntie en hernieuwbare energie, moet het tonen dat een dergelijk beleid daadwerkelijk iets oplevert. De alternatieve technologie zal dan ook commercieel aantrekkelijker worden. Op die manier kan joint implementation een rol spelen als bron van goedkope technologieoverdracht. In de huidige situatie vrezen we dat joint implementation het zoeken naar nieuwe technologieën veeleer zal afremmen. Het zal de ontwikkeling van de zuiderse landen in dezelfde nefaste richting sturen als die van het noor-

den. Dit staat in tegenstelling met de beleidsbrief van minister Van Rompuy.

Mijnheer de minister, op 3 december 1998 hebt u zich bij de bespreking van de begroting in deze commissie kritisch opgesteld tegenover de verhandelbare emissierechten. Op 9 februari 1999 gaat u in de regering blijkbaar akkoord met een subsidie aan bedrijven om een dossier op te maken voor joint implementation. In welke mate ondergraaft dit het rationeel energiebeleid in eigen land? Kunt u in de huidige stand van zaken het initiatief van 9 februari 1999 in eer en geweten steunen?

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : Mijnheer de voorzitter, zoals mevrouw Verwimp zelf zei situeert het probleem zich vooral bij het beleid inzake het rationeel energiegebruik, ook in Vlaanderen. Het gaat hier om een initiatief van de Vlaamse minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, die dit ontwerp van besluit aan de Vlaamse regering heeft voorgelegd. Het komt erop neer dat aan bedrijven, die gebruik willen maken van de mogelijkheden waarin dit verdrag voorziet, een beperkte subsidie zou worden gegeven. Die som van 300.000 frank slaat dan vooral op het geheel van de dossierkosten en de begeleiding om tot een afspraak zoals voorgesteld in het verdrag te komen.

Klimaatverandering is een wereldprobleem en moet dus ook op een internationaal niveau worden aangepakt. Alle landen moeten inspanningen leveren om klimaatverandering aan te pakken. In het Kyoto-protocol van december 1997 werden bindende emissiereductiedoelstellingen opgelegd voor de geïndustrialiseerde landen en de landen met overgangseconomieën. In dit kader werd ook aan België een emissiereductiedoelstelling opgelegd van -7,5 percent voor de eerste verbintenisperiode van 2008 tot 2012, en dat ten opzichte van het referentiejaar 1990. Deze inspanningen tonen duidelijk de wil aan van de Annex-I-landen – meer bepaald die van West-, Oost- en Centraal-Europa – om emissiereducties binnen de eigen landsgrenzen te realiseren. Aan ontwikkelingslanden werden geen emissiereductiemaatregelen opgelegd om de economische ontwikkeling van deze landen in hun streven naar een grotere welvaart niet in de weg te staan.

Gezien de historische verantwoordelijkheid van de geïndustrialiseerde landen inzake CO₂-emissies is het bovendien een van de centrale verplichtingen

Kelchtermans

voor de ontwikkelde landen in het klimaatverdrag om het broeikasbeleid van de ontwikkelingslanden actief te ondersteunen. Technologie-overdracht vormt een centrale pijler in dit beleid. In dit kader kunnen de projecten inzake Joint Implementation en Clean Development Mechanism een belangrijke overdracht vormen van milieuvriendelijke, energiezuinige en nieuwe technologieën. Een bijkomende verantwoording voor de introductie van deze instrumenten is dat de emissies van broeikasgassen worden gereduceerd op de plaatsen waar de opportuniteiten het grootst zijn en de kosten het laagst : bijvoorbeeld in ontwikkelingslanden. Wat uiteindelijk telt is dat de globale broeikasgasemissies worden gereduceerd, niet via welk instrument dit gebeurt. Dat is de redenering achter het verdrag.

Hoewel men daar kritisch tegenover staat, moet het volgende worden vermeld : er wordt benadrukt dat dergelijke projecten steeds additioneel zijn ten opzichte van de eigen binnenlandse inspanningen om de uitstoot van broeikasgassen te reduceren. Er is gebleken dat in andere landen, zoals Nederland, reeds grote budgetten werden vrijgemaakt voor JI- en CDM-projecten. In Nederland worden dergelijke projecten voor 100 percent gesubsidieerd en wordt een tiental mensen voltijds ingezet in het kader van JI en CDM.

Bij de toepassing van JI en CDM zijn in het protocol van Kyoto de modaliteiten voor het in rekening brengen van de emissiereducties in het kader van de reductieverplichtingen tot nu toe slechts vaag omschreven. Het is de bedoeling deze modaliteiten vast te leggen tijdens de zesde Conferentie van de Partijen van het Klimaatverdrag, in het jaar 2000. In de huidige stand van zaken wordt voorzien in het toekennen van emissiekredieten voor Joint Implementation vanaf 2008 en voor Clean Development Mechanism reeds vanaf 2000. Zolang er echter geen duidelijke afspraken werden gemaakt, is het voorbarig aan te geven welke plaats deze mechanismen zullen krijgen in het algemene broeikasgasbeleid. Het subsidiëringsbesluit dat op 9 februari 1999 principieel werd goedgekeurd door de Vlaamse regering heeft tot doel deze modaliteiten te toetsen op basis van een aantal concrete dossiers. Alleszins zal de benadering uniform zijn voor de geïndustrialiseerde landen en zal de nadruk moeten liggen op de emissiereducties in het eigen land.

Ondertussen zijn er ook nog de MINA-acties inzake deze problematiek, die natuurlijk van kracht

blijven. Het is dus geen afzwakking van het eigen beleid, wel iets complementairs vanwege Vlaanderen om bedrijven te stimuleren gebruik te maken van deze mogelijkheden.

De voorzitter : Mevrouw Verwimp heeft het woord.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Mijnheer de minister, ik heb niet zo goed begrepen waaruit uw kritische houding heeft bestaan bij de goedkeuring door de Vlaamse regering. Ik haal de term 'kritische houding' uit het verslag van de bespreking van de beleidsbrief en de begroting 1999. In antwoord op een vraag van de heer Malcorps hebt u toen beloofd dat u een kritische houding zou aannemen als dit ter sprake zou komen. Ik heb echter de indruk dat u alleen maar hebt goedgekeurd wat de minister van Economie heeft voorgesteld.

U verwees zelf naar het MINA-plan 2, waarvan initiatief 142 en actie 143 over deze verhandelbare emissierechten gaan. Kunnen we een stand van zaken krijgen met betrekking tot de vooruitgang inzake dat initiatief en deze actie ? Dat is een materie die helemaal niet leeft bij de bevolking. Ten onrechte : als we dergelijke ingrijpende veranderingen willen doorvoeren in ons milieubeleid, dan kan dit niet zonder daar de bevolking degelijk van op de hoogte te brengen en de mensen eventueel te bevragen.

Minister Theo Kelchtermans : Het kritische blijkt hieruit dat ik zeg dat deze programma's als additioneel moeten worden beschouwd. Ze komen dus niet in de plaats van iets anders. Dat blijkt uit mijn toelichting en uit de nota die minister Van Rompuy heeft ingediend bij de Vlaamse regering.

Ik zal u de recente evaluatie door de administratie laten bezorgen met betrekking tot onze inspanningen inzake broeikasgassen en de acties terzake die we hebben opgenomen in het MINA-plan. Een van die acties was actie 9. Dat actieplan wordt momenteel voorbereid door de afdeling Bos en Groen. Naast het verminderen van broeikasgasemissies kan men immers ook een aantal concentraties verlagen door het uitbreiden van de fixatie van broeikasgassen in reservoires en materialen. Dat zijn de zogenaamde sinks. Het idee van de CO₂-bossen is daar een ander goed voorbeeld van.

Er moet een band worden gelegd tussen een bijdrage vanwege activiteiten die leiden tot emissies en het aanwenden daarvan voor dit soort initiatieven, waardoor men twee objectieven tegelijk kan

Kelchtermans

bereiken. Bij afvalverbranding lijkt me dat bijvoorbeeld heel zinvol.

De voorzitter : Mevrouw Verwimp heeft het woord.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Mijnheer de minister, initiatief 142 en actie 143 gaan ook over deze zaak. Als u dan toch een stand van zaken wil geven vanwege de afdeling Bos en Groen, dan kan u de informatie daarover misschien geven. Ik neem aan dat u zich inderdaad alleen baseert op CO₂. Ik wil er echter op aandringen dat men niet alleen aandacht schenkt aan CO₂. Dat is natuurlijk het eenvoudigste : men plant een bos en kan dan weer allerlei dingen verbranden. Als dat bos in een bosbrand verdwijnt, is er van uw oplossing geen sprake meer. Men moet eigenlijk alle andere broeikasgassen, afvalstoffen en metalen bekijken in het licht van een totaal energiebeleid. Het is te simpel om de zaak te reduceren tot het aanplanten van bossen.

Minister Theo Kelchtermans : Het gaat om een geheel. De reductiedoelstellingen worden toegepast op de equivalente CO₂-emissies. Het gaat om een korf van zes broeikasgassen : CO₂, CH₄, N₂O, HFK's, PFK's en SF₆. Ik heb minister Van Rompuy trouwens gefeliciteerd voor dit manifeste bewijs van zijn grote zorg voor het leefmilieu.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jacky Maes tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de waterpeilbeheersing van het Blankaartbekken

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Maes tot de heer Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de waterpeilbeheersing van het Blankaartbekken.

De heer Maes heeft het woord.

De heer Jacky Maes : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, de waterbeheersing van het Blankaartbekken is hier reeds verschillende keren ter sprake gekomen. Het gaat dus

om een oud zeer. Ik zal me hier beperken tot enkele vragen die aansluiten bij wat ik daarover reeds vroeger in interpellaties heb gezegd. In elk geval is er nog steeds geen sluitende oplossing uit de bus gekomen om tot een ecologisch verantwoord waterpeil te komen. Ik verwijs naar vragen van juni 1997 en juni 1998, en naar een schriftelijke vraag van de heer Malcorps van mei 1998.

Uw antwoorden op die vragen verwoordden wel goede bedoelingen. U hebt destijds onder meer gesteld dat er een werkgroep zou worden opgericht om het waterbeheer van het Blankaartbekken te bestuderen. Als zou blijken dat daarover geen consensus totstandkomt, zou de administratie de knoop doorhakken. Deze werkgroep bestaat nu reeds twee jaar, maar er is geen enkele vooruitgang geboekt. In uw antwoord van juni 1998 zei u dat het een goede zaak is voor de landbouw, de drinkwatervoorzieningen en het natuurbehoud dat alle partijen door de peilafspraken zijn gebonden.

De Europese commissie heeft ons tweemaal een aanmaning bezorgd : voor de Blankaartvijver en voor de regeling van het waterpeilbeheer. De afspraken in verband met het waterpeil – 2,6 meter in de zomer en 2,9 meter in de winter – waren in het begin misschien moeilijk te realiseren. Maar het herstel van de defecte waterpompen aan de Steensluisvaart maakt dat ondertussen mogelijk. De nieuwe pompen werken probleemloos. Na zware regenval kunnen de piekdebieten perfect worden opgevangen. Toch bereikt het waterpeil onaanvaardbare niveaus.

Wanneer is de werkgroep voor het waterpeilbeheer samengekomen ? Welke sectoren, administraties en besturen waren aanwezig, en wanneer kreeg u als bevoegd minister een verslag ? Welk standpunt hebt u daarover ingenomen ? Hoe kunnen die afspraken over het waterpeil worden gerealiseerd ? Wat is er tot vandaag uitgevoerd van die afspraken ? Vreest u niet dat de Europese commissie sancties zal uitvaardigen als haar aanmaningen niet worden gerespecteerd ?

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : De werkgroep voor het waterpeilbeheer is samengekomen op 23 juni 1998 en op 5 maart 1999. Het verslag van de vergadering van 23 juni kan ik u bezorgen. Daarin staat een opsomming van de aanwezigen, alsook de standpunten die ze er hebben ingenomen. Uit de vergaderingen bleek dat tussen de verschillende

Kelchtermans

partijen geen consensus is totstandgekomen. Het is de bedoeling dat de werkgroep nu een advies over maatregelen en peilafspraken uitwerkt. Op 9 juli 1998 werd het verslag aan mijn kabinet overgemaakt. Het is juist dat het internationale statuut als Ramsar- en vogelrichtlijngebied ons verplicht om er de natuur en het ecologisch systeem adequaat te beschermen. Tezelfdertijd moeten we ervoor zorgen dat er geen risico op overstromingen ontstaat.

Ook in mijn antwoord van 19 mei 1998 heb ik gesteld dat vanuit de optiek van het integraal waterbeheer het bekkencomité zelf een advies moet uitwerken over na te leven peilafspraken en bijbehorende maatregelen. Ik besef dat het bekkencomité een moeilijke evenwichtsoefening is opgelegd. Het integraal waterbeheer vereist dat echter. Ik heb mijn administratie ook laten weten dat we geen genoeg kunnen nemen met een eenvoudige opsomming van standpunten en waargenomen feiten. Er moeten oplossingen uit de bus komen. Men mag zich niet beperken tot de rol van notarisklerk.

Als dat nodig mocht blijken, moeten er onderzoeken worden uitgevoerd. Dat mag echter niet verhinderen dat men op korte termijn tot een oplossing komt. De administratie is ook opgedragen om de werkgroep op regelmatige basis samen te roepen. De jongste vergadering van 5 maart 1999 moet dus worden beschouwd als de nieuwe start van haar werking. Tot nader order heeft de Europese Commissie nog geen veroordeling uitgevaardigd waarin staat dat de Europese richtlijn niet voldoende zou zijn nageleefd. U weet dat het voorwerp van die richtlijn erg breed is, en verband houdt met andere decretaal verankerde actieplannen. Niets wijst erop dat zo een veroordeling er op korte termijn zou komen. Wel heeft Europa daarover een onderzoek lopende.

Dat alles doet geen afbreuk aan de noodzaak om zo snel mogelijk een ecologisch verantwoorde waterpeilregeling te treffen. Ik bezorg u alleszins het verslag van de vergadering van 23 juni 1998.

De voorzitter : De heer Maes heeft het woord.

De heer Jacky Maes : Ik twijfel niet aan de goede bedoelingen van de minister. Maar wat ik hier vandaag heb gehoord, is in feite hetzelfde antwoord dat hij me in 1997 en in 1998 heeft gegeven. De werkgroep mag geen doekje voor het bloeden worden. Het kan niet dat binnen die werkgroep diametraal tegenovergestelde meningen met elkaar worden geconfronteerd, en dat er ten slotte niets ge-

beurt. U had beloofd dat de administratie een beslissing zou nemen als er geen consensus uit de bus zou komen, mijnheer de minister. Wordt het na twee jaren afwachten geen tijd om een beslissing te nemen ? Vroeger heeft men zich verstoepd achter praktische bezwaren. Vandaag zijn die er niet meer. Er is geen enkele reden om nog langer te wachten. De administratie kan beslissen wat er moet gebeuren. We verwachten dat u in dat verband uw verantwoordelijkheid opneemt.

Minister Theo Kelchtermans : Mijn ervaring leert me dat men zonder overleg toch geen concrete resultaten op het terrein kan afdwingen. Ik ga ermee akkoord dat er een oplossing uit de bus moet komen. Maar ik ervaar ook dat in sommige gebieden de tegenstellingen zo erg op de spits zijn gedreven dat het erg moeilijk is om tot enige overeenstemming te komen. Dit dossier is daar een typisch voorbeeld van.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Johan Malcorps tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de rookuitstoot en roetneerslag van steenbakkerijen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Malcorps tot de heer Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de rookuitstoot en roetneerslag van steenbakkerijen.

De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, deze vraag is eigenlijk een vervolgje of praktische toepassing op de kritiek die ik op Vlarem II, of zeg maar 'Vlarem III', heb geuit. Ik wil dat doen aan de hand van de voorbeelden van Tielrode-Temse en Zonnebeker. Beide voorbeelden situeren zich ver buiten mijn kiesomschrijving. Toch wil ik hun zaak hier met kracht verdedigen. In Tielrode-Temse heeft men al jarenlang last van de rookuitstoot en de roetneerslag van de AMT-steenbakkerij.

Mensen hebben klachten over hoofdpijn en sterke irritatie van de luchtwegen. Dokters gaven het advies ramen en deuren gesloten te houden en kinderen binnen te houden als de wind in de richting van de woningen staat. Omwille van de stofuitval wordt

Malcorps

medisch ontraden nog bladgroenten uit de tuin te consumeren.

Uit Becewametingen van juni 1997 bleek dat het bedrijf een behoorlijke hoeveelheid SO₂, stof, CO, HCl en HF uitstootte. De uitstoot ligt een stuk boven de algemene emissienormen vastgelegd in Vlarem II, die op 1 januari 1999 ook voor de sector van de steenbakkerijen van kracht zou worden. Zoals bekend stak de Vlaamse regering daar een stokje voor en werden de milieunormen voor de steenbakkerijen enorm versoepeld. AMT zal dus rustig verder mogen vervuilen.

Alhoewel. Ondanks de verregaande versoepeling van de normen is het nog niet zeker dat AMT de nieuwe soepele normen zal halen. Wat de belangrijkste parameter betreft, namelijk de uitstoot van SO₂, werden in 1997 emissies gemeten tot 3392 milligram per kubieke meter lucht. De norm is op dit ogenblik, voor de aanpassing, 500 milligram per kubieke meter. De norm wordt, na de door de Vlaamse regering goedgekeurde versoepeling voor steenbakkerijen die werken met Boomse klei, verhoogd tot 3500 milligram per kubieke meter. Het is dus niet zeker dat AMT de versoepelde norm voor SO₂ permanent zal halen. Er blijkt ook een onderscheid te zijn tussen metingen bij aangekondigde en niet-aangekondigde controles. In het laatste geval is het helemaal niet zeker dat men aan de norm zal voldoen.

Het gevolg van de versoepeling van de Vlarenormen is alvast dat het bedrijf AMT waarschijnlijk geen enkele milieu-investering uit de lijst van ingrepen 'fase 3' zal lichten, zoals werd voorgesteld in de Becewastudie. Men zal hoogstens krijt toevoegen aan de klei. Daardoor zou men in de buurt komen van 2500 milligram per kubieke meter voor de SO₂-uitstoot, wat nog altijd vijf keer boven de norm ligt die op 1 januari 1999 van kracht had moeten worden of is. Mijnheer de minister, in het Belgisch Staatsblad zijn de Vlarem-II-aanpassingen nog niet verschenen. De oude norm is dus nog steeds van kracht.

Op de uitstoot van andere stoffen, zoals fluorides, heeft de toevoeging van krijt geen enkel effect. Voor fluor werden in 1997 emissies gemeten tussen 20 en 180 milligram per kubieke meter. De norm ligt na versoepeling schandalig hoog, namelijk op maar liefst 80 milligram per kubieke meter terwijl het in feite 5 milligram per kubieke meter moet zijn. Het is dus zelfs niet zeker dat men deze super-soepele norm zal halen. Voor de andere normen

rijzen er waarschijnlijk geen problemen. Dat is ook niet moeilijk aangezien men een ruime marge heeft gelaten.

Maar ook als men de versoepelde norm wel haalt, blijft er een immens probleem voor bijvoorbeeld de kleine stofdeeltjes PM₁₀. In het nieuwe voorstel van richtlijn van de Europese commissie stelt men een immissiegrenswaarde voor van 50 microgram per kubieke meter, die geleidelijk zou worden ingevoerd vanaf 2000. De norm is een stuk strenger dan de Vlarenorm die wordt gehanteerd voor zwerende deeltjes : 250 microgram per kubieke meter. Ik verwijs hierbij naar bijlage 2.5.1 van Vlarem II. De soepele emissiegrens voor stof – 400 milligram per kubieke meter in plaats van 150 milligram per kubieke meter – is dus absoluut onverdedigbaar.

Kortom, alle druk om te investeren in milieu en om iets te doen aan de manifeste hinder- en gezondheidsproblemen in de omgeving van het bedrijf, is weggefallen. Ooit, tijdens een publieke hoorzitting, beloofde het bedrijf de nodige investeringen te zullen doen. De saneringsmaatregelen zouden worden voorgelegd aan de gemeente Temse. Daar komt dus niks van in huis.

AMT legde in de overleggroep tussen bedrijf, gemeenten en omwonenden geen enkel plan voor voor de komende overgangsperiode van drie jaar. De mensen worden gesust met de krijttoevoeging. Meer kan men zich in Tielrode niet permitteren, wordt gezegd. Van een rookgaswassing is geen sprake. In die zin is het ook onbegrijpelijk hoe men de strengere normen dan wel denkt te halen tegen het jaar 2003. In feite speculeert men openlijk op weer een nieuwe versoepeling of weer nieuw uitsstel. De omwonenden vrezen nu het ergste. Blijkbaar telt de gezondheid van de buurtbewoners totaal niet mee.

Een soortgelijke situatie doet zich voor bij de NV Steenbakkerij Zonnebeke, gelegen vlakbij een landbouwbedrijf. De minister keurde op 22 juli 1998 in beroep nog een vergunning goed voor dit bedrijf. Dit gebeurde na een positief advies van de gewestelijke milieuvergunningscommissie. Deze commissie zelf reageerde dan weer op een positief advies van de heer Vansteelandt van de Administratie Natuurlijke Rijkdommen en Energie die zich in een schrijven van 28 april 1998 aan de heer Van Der Struyft van de GMVC al beroept op de soepele emissiegrenswaarden voor SO₂ en fluor die op dat moment werden uitgewerkt binnen de subcommissie lucht. Dat gebeurde wel degelijk in april 1998 – goed op tijd dus. Het is eigenaardig dat men zich tijdens de vergunningsprocedure beroept op

Malcorps

normen die worden uitgewerkt in de subcommissie lucht. De subcommissie werd daarenboven gepasseerd door de sector zelf.

Dit besluit van de minister hield ook een compleet negeren in van de gezondheidsrisico's zoals de al zware fluorideverontreiniging die recent was vastgesteld. In 1990 nog stierf een schaap op het genoemde landbouwbedrijf door fluoridevergiftiging en werd door de dienst voor plantenbescherming van het ministerie van landbouw in tarwebladeren, -aren en -stengels een fluorideconcentratie aangetroffen die tot 100 maal boven de normale waarde lag.

Mijnheer de minister, op welke wijze wordt erop toegezien dat de sector van de steenbakkerijen nu wel de nodige investeringen doet om tegen 2003 de algemeen geldende emissiegrenswaarden te halen ? Hoe wordt dit gegarandeerd voor het bedrijf AMT in Tielrode en voor de steenbakkerij van Zonnebeke ?

In welke mate controleert de VMM de luchtkwaliteit op een permanente en gestructureerde wijze in de buurt van steenbakkerijen ? Welke pollutanten worden gemeten ? Kunt u de meest recente resultaten meedelen ?

De locatie van de ene snuffelpaal in Tielrode, waar de VMM immissiemetingen doet, is sterk omstreden. Volgens de bewoners zou de rook ver over dit meetstation heen gaan. Worden andere of aanvullende meetlocaties overwogen ? Hoe zit het met de emissiemetingen bij steenbakkerijen ? Kan de minister een overzicht geven van de recente metingen per bedrijf ? Zal er continu worden gemeten ?

Worden er dioxinemetingen uitgevoerd ? Zo neen, waarom niet ? Vallen steenbakkerijen onder de opdracht van de expertencommissie-Baeyens ?

Is het normaal dat een advies van een orgaan als de Vlarem-subcommissie lucht kan worden ingeroepen bij de besluitvorming in een vergunningsprocedure ? Is het normaal dat bij beslissingen over vergunningen kan worden geanticipeerd op verwachte normversoepelingen ? Zo neen, wat zijn dan de gevolgen voor vergunningen die werden afgeleverd op basis van dit soort argumentatie ? Zult u nieuwe richtlijnen verstrekken ?

De voorzitter : Mevrouw Verwimp heeft het woord.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, in mijn gemeente is er een ambachtelijke steenbakkerij. Er is geen eigenlijke oven : de stenen zelf vormen de oven. Nadat de stenen zijn gebakken, wordt de oven telkens afgebroken. Op zich is dat een waardevolle techniek waarvan we hopen dat ze nog lang wordt toegepast.

De buurt ondervindt echter hinder. Door de hitte is het al vaker voorgekomen dat de boomgaarden zijn verbrand. Onlangs stond er over de steenbakkerij een artikel in een weekblad. De steenbakker gaf zelf toe dat de rook het ademen bemoeilijkt. Dit betekent in feite dat de rookuitstoot een voelbare hoeveelheid SO₂ bevat. Er werd ook roetneerslag waargenomen.

Mijnheer de minister, zijn er in Vlaanderen nog andere soortgelijke installaties ? Heeft men ooit metingen gedaan in dergelijke steenbakkerijen ? Men moet misschien niet enkel de omwonenden en de wandelaars, maar ook de eigenaar zelf beschermen. Het bedrijf ligt in een afgelegen gebied waar veel wordt gewandeld en gefietst. Bij navraag blijkt dit soort ovens onder geen enkele regeling te vallen. Mijnheer de minister, kan men ook hier voorwaarden opleggen ? Indien niet, waarom ?

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : Mijnheer de voorzitter, mevrouw Verwimp, het zou me verbazen indien de bedrijven waar u naar verwijst geen vergunning moeten hebben. Ik heb er niet onmiddellijk een antwoord op. Ik zal echter proberen u deze gegevens te bezorgen.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Vermoedelijk zijn de metingen terzake dan ook niet gebeurd.

Minister Theo Kelchtermans : Als er vergunningsplichtige bedrijven zijn, moeten er ook gegevens zijn over de exploitatie ervan. Als er geen gegevens zijn, betekent dit dat er geen problemen zijn gemeld. Als er wel problemen worden gemeld, zal ik de gegevens opvragen bij de milieu-inspectie of bij de provinciale inspecties. Ik zal dit laten nagaan.

De controle op de naleving van de vergunningsvoorwaarden gebeurt door Aminoal, afdeling milieu-inspectie. Het is echter niet de taak van de milieu-inspectie om na te gaan welke investeringen er worden gedaan om de emissiegrenswaarden te

Kelchtermans

halen. Het is wel haar taak om na te gaan of deze emissiegrenswaarden effectief worden gehaald.

In de laatste milieuvergunning voor het bedrijf AMT, die door de Bestendige Deputatie van Oost-Vlaanderen werd afgeleverd op 1 oktober 1996, wordt onder de bijzondere milieuvoorwaarden een saneringsplan opgelegd. Daarin worden maatregelen voorgesteld die noodzakelijk zijn om de luchtemissiewaarden te respecteren. In de conclusie van dit saneringsplan staat dat elke rookgasreiniging dermate zware financiële gevolgen heeft, dat de concurrentiepositie van het bedrijf onhoudbaar wordt. De sanering is slechts financieel haalbaar als de emissiegrenswaarden voor de hele sector worden opgelegd.

Uit de conclusie van het saneringsrapport kan impliciet worden afgeleid dat AMT-Tielrode akkoord gaat met de saneringsmaatregelen inzake luchtemissies op voorwaarde dat die voor de hele sector van de steenbakkerijen van toepassing zijn.

De VMM heeft een specifieke studie uitgevoerd in de omgeving van drie verschillende steenbakkerijen, met name in Tielrode bij Temse, Egem bij Pittem en Hekelgem. Daarbij werden zwaveldioxide, fijn stof, fluor en chloriden gemeten. De resultaten van deze metingen zijn opgenomen in het jaarverslag van de VMM. Het besluit van dit rapport is dat bij de immissiemetingen in de omgeving van drie steenbakkerijen geen overschrijdingen zijn vastgesteld van de geldende normen voor zwaveldioxide, chloorwaterstof en fluor.

De metingen van het station in de omgeving van steenbakkerij AMT te Tielrode wijzen erop dat een belangrijk deel van de gemeten SO_2 - en fluorconcentraties afkomstig is van dit bedrijf waar Boomse klei wordt verwerkt. De meetresultaten voor chloriden liggen over het algemeen zeer laag. De pollutiërs voor chloriden wijst toch op een lichte invloed van de nabije steenbakkerij. In Tielrode is ook de invloed meetbaar van een steenbakkerij in Steendorp-Temse, op een afstand van ongeveer 6 kilometer.

De metingen van het meetstation te Egem-Pittem tonen aan dat de nabijgelegen steenbakkerij Ampe, waar Ieperse klei wordt verwerkt, in hoofdzaak verantwoordelijk is voor de gemeten SO_2 - en fluorconcentraties.

In de omgeving van de steenbakkerij te Hekelgem, die leem als voornaamste grondstof gebruikt, kon geen significante invloed van het bedrijf op de meetresultaten worden aangetoond.

Zowel in Pittem als in Hekelgem kon geen invloed van de steenbakkerijen op de HCl-concentraties worden aangetoond.

Aangezien uit de meetresultaten blijkt dat enkel in Tielrode een verhoogde concentratie wordt opgemeten, werd enkel deze locatie opgenomen in het permanente meetnet van de VMM. De meetpost van Tielrode bevindt zich in de rookpluim, namelijk op 450 meter ten noordoosten – dit is de overheersende windrichting – van de schouw van het bedrijf. Volgens de VMM is deze locatie representatief om metingen uit te voeren.

De milieu-inspectie liet in 1996, 1997 en 1998 emissiebepalingen uitvoeren bij 28 installaties uit de kleiverwerkende nijverheid. Gedurende 3 opeenvolgende dagen werden de concentraties in de afgassen gemeten. Op dit moment zijn de resultaten voor 27 installaties gekend.

De meetwaarden werden vergeleken met de emissiegrenswaarden die zijn opgenomen in de milieuvergunningen en in Vlarem II. Significante overschrijdingen van de geldende wettelijke grenswaarden werden ge verbaliseerd. De exploitanten werden door de milieu-inspectie aangemaand zo snel mogelijk de nodige milieutechnische aanpassingen door te voeren.

Voor bestaande installaties waren de emissiegrenswaarden van Vlarem II op het moment van de metingen nog niet van kracht. Bij de installaties waar enkel deze grenswaarden werden overschreden, werd de exploitant erop gewezen dat deze normen uiterlijk tegen het verstrijken van de overgangstermijn moesten worden nageleefd en dat milieutechnische aanpassingen noodzakelijk waren.

Voor parameters waarvan de massastroom de drempelwaarde voor de toepassing van het algemeen emissiemeetprogramma uit het Vlarem II overschreed, werd de exploitant aangemaand de verplichte emissiemetingen uit te voeren. Het is voor de milieu-inspectie niet mogelijk om onmiddellijk een overzicht te geven van alle emissiemetingen die door de exploitanten van deze bedrijven werden uitgevoerd.

Bij de meeste installaties werd qua meetstrategie niet voldaan aan de verplichtingen uit Vlarem II. In het besluit van de Vlaamse regering van 26 januari

Kelchtermans

1999 tot aanvulling en aanpassing van Vlare II wordt voor deze installaties, in afwijking van de algemene meetstrategie, enkel een jaarlijkse meetverplichting opgenomen. Er is dus geen continue meetverplichting. Voor het van kracht worden van de in het Vlare II opgenomen emissiegrenswaarden, wordt in dit besluit een nieuwe overgangstermijn vastgesteld tot 1 januari 2003. In tussentijd gelden andere emissiegrenswaarden.

Het betreft uitsluitend een aanpassing van de emissiegrenswaarden in functie van de samenstelling van de primaire grondstof. De voormalige emissiegrenswaarden werden immers overgenomen van de Duitse TA-Luft, zonder er rekening mee te houden dat de kleisamenstelling in Duitsland en België verschillend is.

De huidige opdracht van de commissie-Baeyens beperkt zich tot de afvalverbrandingsinstallaties. Vanaf de inwerkingtreding van de goedgekeurde, doch nog niet gepubliceerde Vlare II-wijzigingen waarin emissiegrenswaarden worden opgelegd, zal de taak van de commissie-Baeyens zich ook uitbreiden naar andere industriële activiteiten.

Wat de NV Steenbakkerij van Zonnebeke betreft, is de beslissing om de normen uit de lopende vergunning te handhaven tot 1 januari 1999 gebaseerd op de wetenschappelijke studie betreffende de emissie- en immissieproblematiek in de kleiverwerkende nijverheid. Op het ogenblik van de beslissing was fase 3 van het onderzoek, waarin een oplossing wordt voorgesteld voor de normering van de zuiveringstechnieken immers nog niet afgerond. Op basis van de inmiddels afgeronde fase 3 van het onderzoek werd in de wijzigingen van titel II van Vlare, zoals door de Vlaamse regering goedgekeurd op 26 januari 1999, de overgangsregeling voor bestaande inrichtingen uit de keramische sector verlengd tot 31 december 2002. De emissiegrenswaarden werden aangepast volgens de samenstelling van de primaire grondstof. De VITO heeft hiertoe de wetenschappelijke argumentatie aangebracht. Het is niet verkeerd om met de sectoren te overleggen over wat maximaal haalbaar is.

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik betwist uiteraard niet het nut om met de sectoren te overleggen. Ik meen echter dat met iedereen moet worden overlegd, ook met de milieubeweging en de omwonenden.

Eigenlijk geeft u toe dat men voor Zonnebeke in de procedure rekening heeft gehouden met een versoepeling die men nog aan het organiseren was. Dat vind ik flagrant. Een en ander kan gerechtelijk in vraag worden gesteld, wat voor u slecht zou kunnen aflopen. Dit behoort niet tot de normale geploegenheden. U moet rekening houden met de bestaande normen en niet met normen die men nog aan het versoepelen is.

Minister Theo Kelchtermans : Ik heb daarin de gewestelijke milieuvergunningscommissie gevolgd. Blijkbaar moet men nu ook al achterdochtig zijn als men het advies van de milieuvergunningscommissie volgt.

De heer Johan Malcorps : Men moet altijd achterdochtig zijn. Dat is ons werk.

U hebt niet geantwoord op de vraag of er ook dioxinemetingen komen. Daar is echter wel reden toe. Uit de studies blijkt dat er ook in de sector van de keramische industrie, meer bepaald bij de steenbakkerijen, dioxine-emissies zouden zijn. Vermits u zegt dat de commissie-Baeyens, eens de aanpassing van het Vlare-besluit is verschenen, ook op de steenbakkerijen zal moeten toezien, lijkt het me logisch dat er eerst metingen komen, zodat men iets heeft om over te palaveren. De commissie-Baeyens organiseert nog steeds niet zelf metingen.

Intussen is het einde maart. We zitten in feite al sinds januari in een soort van gedoogperiode, waarin wettelijk strengere normen van kracht zijn, terwijl u de opdracht hebt gegeven om die tijdelijk niet toe passen in afwachting van soepeler normen. Ik begrijp niet dat dit zo lang duurt. Het is onfatsoenlijk. Wanneer zullen die normen verschijnen ?

Minister Theo Kelchtermans : Men heeft ons gezegd dat ze op het eind van deze maand zou worden gepubliceerd. Voor de dioxinemetingen wordt de opdracht van de commissie Baeyens, die vooral met het dioxineprobleem wordt geassocieerd, uitgebreid van afvalverbrandingsinstallaties naar andere industriële processen. Het lijkt me dan ook logisch dat ook dat aspect door de commissie-Baeyens wordt beoordeeld. Als er enig risico is, lijkt het me logisch dat de milieu-inspectie terzake ook meetresultaten verzamelt.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Dua tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over het advies van de commissie-Baeyens over de Ivago-oven

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Dua tot de heer Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over het advies van de commissie-Baeyens over de Ivago-oven.

Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het dossier over de verbrandingsinstallatie van Gent heeft onlangs nogal wat stof doen opwaaien. Ik vermoed dat de minister de gang van zaken met evenveel interesse heeft gevolgd als wij. De Ivago-oven kwam in de actualiteit toen de voorzitter, schepen Serraes, ontslag nam. Hij had moeten toegeven dat metingen waaruit duidelijk overschrijdingen van de dioxinenorm bleken, werden achtergehouden, niet alleen voor het publiek en de pers, maar ook voor het schepencollege en de gemeenteraad. In feite werd er een soort desinformatiecampagne gevoerd, zodat niemand wist hoe het met de oven was gesteld, dus ook de gemeenteraadsleden niet. Blijkbaar werden ook in het jaarverslag de ongunstigste cijfers handig weggelaten.

Deze zaak is uitgebreid aan bod gekomen in de gemeenteraad. Uiteindelijk heeft ze ertoe geleid dat de voorzitter ontslag nam, voordat over zijn ontslag kon worden gestemd in de gemeenteraad. De democratische regels hebben in dit aspect dus gefunctioneerd. De gemeenteraad heeft zijn rol ten volle kunnen spelen en er is een nieuwe voorzitter.

Door dit incident zijn problemen ten gronde met die Ivago-oven aan de oppervlakte gekomen. Ik herinner u aan metingen door Aminal die de ergste waarden weergaven. In maart 1997 werden voor dioxine waarden gemeten die 61 tot 219 maal de toegelaten norm overschreden. Uiteindelijk kwam er een aanmaning van de milieu-inspectie en werd de tweede ovenlijn op 5 december 1998 gesloten. Er werden enkele technische ingrepen uitgevoerd, waarna de ovenlijn opnieuw werd geopend. Volgens de metingen van januari, die ik vooral uit de pers haal, zou de dioxinenorm wel nog worden overschreden, maar dan binnen aanvaardbare afwijkingsmarges.

Daarnaast zou er ook een probleem zijn met chloriden. De resultaten van de metingen daarvan zijn heel wisselend en voor discussie vatbaar, wat dik-

wijls het geval is voor de Ivago-oven. De ene meting wordt betwist ten opzichte van de andere. Normaal zouden er nieuwe metingen worden uitgevoerd tegen 19 februari, die zouden moeten uitwijzen of de installatie al dan niet voldoet.

Het Ivago-dossier is heel omstreken. In de voorbije periode zijn er allerlei zaken gebeurd. Er werd begonnen met een heel slechte installatie, die men heeft proberen aan te passen. Midden 1996 werd de installatie omgebouwd. Stelselmatig kwamen echter defecten aan het licht. Er werd een aantal opeenvolgende saneringen uitgevoerd, echter met weinig resultaat. Het dossier kende dus een krakemikkig verloop. Blijkbaar zou de rookgaswastallatie nooit zijn opgeleverd. De filterinstallaties zouden zich in een staat van verregaande corrosie bevinden. Officieel was iedereen er steeds van overtuigd dat alles min of meer in orde was. Het is echter normaal dat de zaak beter wordt ingeschat dan ze in werkelijkheid is als bepaalde gegevens niet bekend worden gemaakt.

Toevallig werden vandaag in de regionale kranten de resultaten bekendgemaakt van een meetcampagne van de VMM van dioxine in de omgeving. Opnieuw werd een heel hoge dioxineneerslag vastgesteld in een straat in de nabijheid van de verbrandingsoven. Het gaat om de hoogste metingen in Vlaanderen. Op een meetpunt in de omgeving van de verbrandingsinstallatie werd een depositie van 108 picogram per vierkante meter per dag genoteerd.

Mijnheer de minister, blijkbaar is er nog steeds een ernstig probleem. Ondertussen werd het vertrouwen van de bevolking op het spel gezet. Waar staan we nu eigenlijk ? Volgens de informatie waarover ik beschik, heeft de commissie-Baeyens de verbrandingsinstallatie bezocht op 4 juni 1998. Eind 1998 werd een bijkomend bezoek gebracht en werd een onderzoek verricht. Een evaluatie van deze bezoeken zou zijn gebeurd in de commissievergadering van 9 november 1998.

Wat is daar het resultaat van ? Heeft men alle mogelijke onderzoeksresultaten in ogenschouw genomen, of heeft men zich beperkt tot de officiële mededelingen van de intercommunale, die een rooskleuriger beeld gaven van de situatie ? Welke vaststellingen heeft de commissie-Baeyens gedaan ? Beschikte zij over de juiste meetresultaten ? Wat zijn de algemene conclusies van de evaluatie ? Werde door de commissie aan u een advies geformuleerd over deze oven en wat is dan de inhoud van dat advies ?

De voorzitter : De heer De Vilder heeft het woord.

De heer Freddy De Vilder : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de vraag van mevrouw Dua biedt ons de mogelijkheid terug te komen op de prangende problematiek van de dioxine-uitstoot in de Gentse Kanaalzone. Mevrouw Dua heeft zonet een artikel aangehaald dat vandaag is verschenen in de plaatselijke pers, over zeer hoge dioxineneerslag nabij de verbrandingsoven van Ivago. Ik zal daar niet op terugkomen.

Wat me hierin echter ten zeerste verontrust, is dat er niet alleen rondom Ivago een hoge dioxineneerslag wordt gemeten. Het gaat ook om Merelbeke, waar de neerslag tweemaal zo hoog is als de norm, en om drie meetpunten in Zelzate, waar een neerslag werd gemeten die respectievelijk tweemaal, vijfmaal en driemaal hoger is dan de toegelaten norm. In het artikel is er, bij monde van de VMM, sprake van onbekende bronnen van dioxine-uitstoot.

Mijnheer de minister, ik heb u hierover al een tweetal actuele vragen gesteld. Ik wil nogmaals terugkomen op een prangende vraag die in de Kanaalzone leeft. Er werden ondertussen weer aanvragen ingediend voor nieuwe verbrandingsinstallaties. Het wordt hoog tijd dat er een grondige inventaris wordt gemaakt in de hele Gentse Kanaalzone. De problematiek situeert zich in een zone die loopt van Merelbeke over Gent tot Zelzate aan de grens met Nederland.

Er is een grondige inventaris nodig van alle bronnen van dioxine-uitstoot. Dat is ten eerste van belang om alle bronnen te kennen, wat nu niet het geval is bij de VMM. Ten tweede moet hier ook rekening mee worden gehouden alvorens nieuwe vergunningen worden afgeleverd, die de problematiek enkel maar zullen vergroten.

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : Mijnheer de voorzitter, collega's, met het laatste kan ik akkoord gaan. Ik beschik zelf nog niet over de gegevens, maar misschien zijn ze al binnengekomen op het kabinet. Ik zal de opdracht geven conclusies te trekken uit de meetresultaten die nu voorliggen met betrekking tot die zone. Afhankelijk van die conclusies kunnen dan beleidsinitiatieven worden voorgesteld.

Mevrouw Dua, de commissie-Baeyens heeft om verschillende redenen tot op heden geen verslag opgesteld over de verbrandingsinstallatie van de

intercommunale Ivago in Gent. Op 4 juni heeft de commissie-Baeyens inderdaad een eerste bezoek gebracht aan de installatie. De rapportering daarover heeft door het verlof enige vertraging opgelopen. Met het oog op een geactualiseerd advies werd door de secretaris van de commissie een aanvullend bezoek gebracht op 22 oktober 1998.

Onlangs werd een ontwerp van advies opgesteld. Dit ontwerp werd besproken op de vergadering van de commissie van 9 november 1998. Op het ogenblik dat de definitieve versie van het advies zou worden afgeleverd, werd de commissie op de hoogte gesteld van de acties die door de milieu-inspectie werden ondernomen op basis van de resultaten van de metingen die op 6, 7 en 8 juli 1998 door de VITO werden uitgevoerd in opdracht van de milieu-inspectie.

De heer Johan Malcorps : Dat houdt toch geen verband met elkaar ?

Minister Theo Kelchtermans : De milieu-inspectie heeft een initiatief genomen en men wilde de twee zaken niet met elkaar vermengen. U weet dat de commissie-Baeyens in Vlarem een structurele plaats krijgt. Tot op heden is het nog een commissie ad hoc, die door de milieu-inspectie met het nodige begrip wordt gedoogd. In het geheel van het opvolgingsbeleid heeft ze echter nog geen structurele plaats omdat daar in Vlarem nog niet in is voorzien, althans zolang de aanpassing van Vlarem niet is verschenen.

De heer Johan Malcorps : Mijnheer de minister, eigenlijk zegt u nu dat de commissie-Baeyens haar rapportering opschort wanneer ze vaststelt dat ze door acties van de milieu-inspectie in het ongelijk wordt gesteld.

Minister Theo Kelchtermans : Neen, ze heeft wel haar rapportering gemaakt, maar het verslag niet afgeleverd omdat ze verder wenste af te wachten. Gelet op de stappen die door de milieu-inspectie werden gezet, de nieuwe meetgegevens en de meetfouten die werden vastgesteld bij de simultaanmeting door de VITO op 23 juni 1998 heeft de commissie geoordeeld dat het opportuun was haar advies in beraad te houden tot een diagnose van het falen van de installatie zou worden uitgevoerd. Ze heeft daar dus rekening mee gehouden.

Ik verneem dat de commissie in het ontwerp van advies, dat werd voorbereid maar niet doorgestuurd, de nadruk heeft gelegd op drie eisen : het verbeteren van constructiefouten die werden ge-

Kelchtermans

maakt door de leverancier van de apparatuur, het installeren van een continu-bemonsteringsapparaat, en het installeren van een flowmeting op de doseerinstallatie voor actieve kool. De intercommunale heeft op vrijwillige basis reeds de nodige stappen gezet om aan deze eisen te voldoen. Het opvolgsonderzoek zal ook daarover meer duidelijkheid verschaffen. Ik herhaal dat de commissie-Baeyens hierover nog geen formeel advies heeft overgemaakt.

Ik kan ook nog het volgende meedelen. In het rapport dat de intercommunale Ivago aan de commissie-Baeyens in het begin van 1998 heeft overgemaakt werden de betwiste meetresultaten van 6 maart 1997 wel vermeld. Daarbij werden dus respectievelijk 21 en 6 nanogram toxisch equivalent per normaal kubieke meter gemeten. Wat betreft de installatie van Ivago zijn er dus inderdaad een aantal onduidelijkheden.

De voorzitter : Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua : Mijnheer de minister, uw antwoord luidt dus dat er voorlopig nog geen definitief antwoord is. De werkzaamheden van de commissie-Baeyens in dit dossier zijn gedeeltelijk opgeschort. Dit was echter niet zozeer door het feit dat bleek dat er nog andere gegevens beschikbaar waren. De commissie beschikte immers werkelijk over alle – ook de meest slechte – gegevens. Heb ik dat correct begrepen ?

Minister Theo Kelchtermans : Dat klopt.

Mevrouw Vera Dua : Mijnheer de minister, in dat geval begrijp ik niet goed waarom men de werkzaamheden opschort. Als de commissie inderdaad over nieuwe gegevens beschikte, zou ik kunnen begrijpen dat men de tijd nam om een nieuw advies op te stellen. Dit is echter niet het geval. Daarom begrijp ik niet waarom men de werkzaamheden heeft opgeschort. Niets belette immers dat men dit advies officieel zou maken. Ik heb trouwens ook de indruk dat dit advies wel al is doorgegeven aan Ivago zelf.

Minister Theo Kelchtermans : In dit verband zijn twee data heel belangrijk. Ten eerste is er de datum van de simultaanmeting door de VITO op 23 juni 1998.

Mevrouw Vera Dua : Die meting is belangrijk omdat ze een ander beeld gaf dan de rest van de metingen ?

Minister Theo Kelchtermans : Inderdaad. Ten tweede waren er ook de acties die door de milieu-inspectie werden ondernomen op basis van de resultaten van de metingen die op 6, 7 en 8 juli 1998 door de VITO werden uitgevoerd.

Mevrouw Vera Dua : Die actie was wellicht het stilleggen van de tweede ovenlijn ?

Minister Theo Kelchtermans : Inderdaad. Op dat ogenblik heeft de commissie-Baeyens zich uiteraard enigszins afzijdig gehouden. Dat lijkt me ook logisch. Daar ging het immers om een opdracht van de milieu-inspectie.

Mevrouw Vera Dua : Het informele advies van de commissie-Baeyens was in ieder geval toch het volgende : een aantal constructiefouten verbeteren, betere metingen verrichten, en dan zien we verder wel ?

Minister Theo Kelchtermans : Ik heb dat advies niet formeel gekregen. Men heeft me wel gezegd dat de klemtoon op een drietal zaken werd gelegd. Ten eerste waren er de constructiefouten. Men ging er blijkbaar vanuit dat er een technische onvolkomenheid was in het geheel van de installatie. Ten tweede was er het installeren van het continue bemonsteringsapparaat. Er werden immers tegenstrijdigheden vastgesteld inzake de puntmetingen. Ten derde is er het installeren van een flow-meting op de doseerinstallatie voor actieve kool. Het continue en degelijk gedoseerd inbrengen van actieve koolstof gebeurt ook in andere verbrandingsinstallaties.

Ik heb dus inderdaad geen uitspraak van de commissie-Baeyens gekregen over de vraag of deze installatie voldoende garanties biedt om verder functioneel te blijven in het geheel van de afvalverwerking, dan wel of men niet moet vragen deze activiteit tijdelijk stil te leggen. Ook de milieu-inspectie heeft dus een aantal initiatieven genomen. Dan lijkt het me inderdaad logisch dat men die twee zaken niet door elkaar heen behandelt. De milieu-inspectie is dan prioritair.

Mevrouw Vera Dua : U verwacht wel nog altijd een definitief advies, of niet ?

Minister Theo Kelchtermans : Inderdaad. De commissie heeft de taak mij een sluitend advies te geven.

Mevrouw Vera Dua : Zijn daar termijnen voor vastgelegd ?

Minister Theo Kelchtermans : Neen. Ik kan daar geen termijn op plakken. Ik kan er wel nogmaals op aandringen dat ik dit advies zo snel mogelijk zou krijgen. Tegelijkertijd kan ik er dan ook op aandringen dat men rekening houdt met de laatste gegevens die de VMM ter beschikking heeft. De laatste metingen dateren van 12, 13 en 14 januari 1999. De resultaten van die metingen zijn opnieuw geruststellender, zeker die van 13 en 14 januari. U beschikt trouwens over die resultaten.

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Een van de opdrachten van de commissie-Baeyens is toezien op het communicatiebeleid van de exploitant van verbrandingsovens. Misschien moeten de leden van de commissie ook toezien op hun eigen communicatiebeleid. Zodra de Vlarem-aanpassing in het Staatsblad is verschenen, wordt de commissie-Baeyens immers een semi-officiële instantie. Moeten er dan toch geen termijnen worden vastgelegd ? Als er een inspectie gebeurt, dan moet men binnen een bepaalde termijn een rapport opstellen. Dit rapport moet men ook binnen een bepaalde termijn overmaken aan de minister en ook publiek bekend maken. De ongerustheid rond tal van dioxinebronnen blijft uiteraard zeer groot bij het publiek. Net daarom moeten er termijnen worden vastgelegd.

Minister Theo Kelchtermans : De commissie zit natuurlijk wel nog altijd in de eerste periode, waarbij men systematisch de mankementen aan het inventariseren is. Men heeft een prospectie verricht van de dringendste afvalverwerkingsinstallaties. Tussendoor is het voor een aantal dringende vaststellingen vereist om zich ter plaatse te begeven. Dit zorgt ervoor dat tot op heden een zuiver structurele werking van deze commissie-Baeyens nog niet mogelijk is geweest.

De werking is daarenboven nu ook voor de eerste keer uitdrukkelijk in de Vlarem-reglementering opgenomen. Ik heb daarover een gesprek gehad met de milieu-inspectie en met de commissie-Baeyens. We hebben de afspraak gemaakt dat er een soort van protocol moet ontstaan over de manier waarop deze commissie zich ter beschikking stelt van de milieu-inspectie. Dat is immers net de bedoeling.

Dit is allemaal gebeurd. U hebt natuurlijk wel gelijk dat als er een vraag wordt gesteld, er binnen relatief korte termijn een sluitend antwoord in de ene of de andere richting moet worden gegeven. Daar zal ik bij de commissie op aandringen.

De heer Johan Malcorps : Dit geldt uiteraard voor alle plaatsen waar er vragen zijn over de uitstoot van bepaalde industrieën.

Minister Theo Kelchtermans : Inderdaad, maar in deze overgangsfase moet men bepaalde beperkingen aanvaarden. Voor de industriële processen hebben we nu in Vlarem ook de 2,5-norm ingeschreven. Dat vind ik op zich al een heel belangrijk feit. Daarmee spelen we een voortrekkersrol in Europa.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Leonard Quintelier tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de tarieven voor het ophalen van huishoudelijk afval

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Quintelier tot de heer Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de tarieven voor het ophalen van huishoudelijk afval.

De heer Quintelier heeft het woord.

De heer Leonard Quintelier : Mijnheer de minister, het ophalen en het laten verwerken van huishoudelijk afval is een zuiver gemeentelijke bevoegdheid. Onder meer door het verhogen van stortrechten en van afvalheffingen, en door de noodzakelijke investeringen voor verwerking en recyclage – verbrandingsovens en composteerinstallaties – zijn de kosten voor de gemeenten van de ophaling en de verwerking van afval duidelijk gestegen. Een groot deel van de gemeenten rekent deze kosten terecht door aan de burger. Hier zijn er echter verschillende werkwijzen : een vaste vergoeding, een variabele vergoeding of een combinatie van beide. Ook de wijze van ophaling kan duidelijk verschillen tussen aangrenzende gemeenten. Verschillende gemeenten hebben bijvoorbeeld al het Diftar-systeem ingevoerd, met positieve gevolgen.

De wijze van kostendoorrekening kan een zeer belangrijk sensibiliserend effect hebben op de burger. Door variabele kosten in te voeren, wordt het gezin of de burger rechtstreeks aangezet tot het reduceren van het restafval. Dat werkt vooral de afvalvoorkoming in de hand. Anderzijds kunnen te hoge kosten ook een ontwijkingsgedrag veroorza-

Quintelier

ken, dat zich vooral uit in sluikstorten, afvaltoerisme en illegale verbranding, zowel binnenshuis in de kachel als in de tuin met een vuurtje. In sommige regio's is vooral dat laatste een echte plaag. Te hoge prijsverschillen tussen gemeenten zijn dus zeker niet wenselijk. Ze leiden niet enkel tot afvaltoerisme maar bemoeilijken ook de aanvaarding van de afvalkosten op andere plaatsen. Sensibilisering wordt hierdoor bijzonder moeilijk.

Mijnheer de minister, hebben de Vlaamse regering of haar instellingen reeds onderzoek verricht naar de invloed van tarifiering op de opgehaalde volumes afval, en vooral naar het ontwijkingsgedrag dat daarvan het gevolg kan zijn ? Wat was het effect van de invoering van Diftar op de opgehaalde volumes ? Acht u het wenselijk dat de gemeenten, uiteraard vrijwillig, een uniformer systeem van minstens de variabele kosten invoeren ? Werd hierover reeds overleg gepleegd met de gemeenten ? Wordt er in de nodige stimuli voorzien om de invoering ervan te bevorderen ?

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : De OVAM heeft reeds een aantal onderzoeken uitgevoerd naar de gehanteerde huisvuilbelasting- en retributiesystemen in 308 Vlaamse gemeenten. Beperkte onderzoeken over 1993 en 1995 en een uitgebreider onderzoek over 1996 leidden telkens tot dezelfde conclusie : gemeenten met een vaste forfaitaire huisvuilbelasting, gecombineerd met een retributie voor huisvuil, hebben een lagere hoeveelheid huisvuil dan gemeenten met enkel een forfaitaire huisvuilbelasting. Gemeenten die ook nog een gedifferentieerd tarief hanteren voor bijvoorbeeld grof vuil, groente-, fruit- en tuinafval, PMD, groenafval, bouw- en sloopafval, hebben in totaal minder huishoudelijk afval dan gemeenten die geen Diftar-systeem toepassen.

Het heeft in dat opzicht geen belang met welk Diftar-systeem wordt gewerkt. Het kan bijvoorbeeld gaan om een tarief per aangeboden volume, per ophaalbeurt of per gewicht, met een chipregistratie of met een dure huisvuilzak. Dezelfde goede resultaten kunnen met elk systeem worden bereikt, zolang de gehanteerde tarieven in de diverse systemen met elkaar vergelijkbaar zijn en er voldoende differentiatie bestaat tussen de te verwijderen en de te recyclen afvalfracties.

Belangrijke randvoorwaarden zijn : een optimaal selectief inzamelsysteem ; de aanhoudende sensibilisering van de inwoners ; een gemeentelijk juridisch instrumentarium zoals politieverordeningen ; het sluiten van de achterpoorten voor sluikstorten, thuisverbranding en afvaltoerisme ; en een efficiënt toezicht met inbegrip van het bestraffen van overtredingen. 270 gemeenten hanteerden in 1996 reeds een combinatie van een forfaitaire huisvuilbelasting en een retributie.

De invoering van een Diftar-systeem zorgde in 1996 voor een afname van het huisvuil, die voor 30 percent kan worden verklaard door een toegenomen selectieve inzameling. De overige 70 percent is toe te schrijven aan het voorkomen van afval en aan een toenemend ontwijkgedrag. Onderzoek in de provincie Vlaams-Brabant naar aanleiding van de invoering van dure huisvuilzakken en naar aanleiding van het afvalvoorkomingsproject in de gemeente Dilbeek leerde dat er overal in deze provincie een vergelijkbaar ontwijkgedrag is, dat echter kan worden geminimaliseerd. Slechts een klein deel van de bevolking vertoont op korte termijn na het invoeren van een dure huisvuilzak bewust een ontwijkgedrag, dat zich uit in thuisverbranding, migratie van huishoudelijk afval of sluikstorten. Resultaten op lange termijn zijn nog onvoldoende gekend.

Gemeenten met een Diftar-systeem produceerden in 1996 gemiddeld 18 percent minder huisvuil dan gemeenten zonder dergelijk tarifieringssysteem. De totale hoeveelheid huishoudelijk afval bedroeg gemiddeld 13 percent minder. Gelijkaardige onderzoeken in Nederland en de Verenigde Staten leverden nagenoeg dezelfde bevindingen op. Het scheidingseffect van het huishoudelijk afval – dit is de selectieve inzameling – steeg met gemiddeld 5 tot 7 percent.

In de gemeente Dilbeek zorgde de invoering van een Diftar-systeem op basis van een dure huisvuilzak, gecombineerd met enkele tarieven voor andere afvalfracties en met de optimalisering van de selectieve inzameling, voor een afname van het te verwijderen huishoudelijk afval met 60 percent, tot ongeveer 150 kilogram per inwoner in 1996. De huishoudelijke afvalberg daalde er intussen met 40 percent, tot ongeveer 300 kilogram per inwoner. Hierbij dient te worden opgemerkt dat de gemeente Dilbeek tot in 1995 tot de afvalkampioenen behoorde. Vandaar deze spectaculaire resultaten in 1996. In 1997 zamelden reeds 59 gemeenten minder dan 150 kilogram te verwijderen huishoudelijke afvalstoffen per inwoner in. Nagenoeg al deze gemeenten passen het principe toe dat de vervuiler betaalt, zowel voor het huisvuil als voor het grof

Kelchtermans

vuil. Het is immers heel belangrijk ook voor het grof vuil één tarief en/of hoeveelheidsbeperking in te voeren. Samengevat kunnen naast Dilbeek nog talrijke andere gemeenten gelijkaardige prestaties voorleggen, dankzij een gelijkaardige aanpak.

De invoering van een uniform tarifieringssysteem voor de inzameling en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen is uitermate wenselijk. Dit zou het afvaltoerisme binnen het Vlaams Gewest elimineren. Enkel aan de grenzen met de andere gewesten of met het buitenland zou het nog voorkomen, voorzover er grote prijsverschillen zouden bestaan met de overkant van de grens. Een belangrijke hinderpaal voor een dergelijk uniform systeem is echter de – heilige – gemeentelijke autonomie om huisvuilbelastingen en -retributies te bepalen. Toch wordt een tendens waargenomen. Binnen eenzelfde intercommunale evolueren de prijzen voor bijvoorbeeld de inzamelrecipiënten naar eenzelfde niveau. Recente voorbeelden zijn Regionale Milieuzorg, Igemo en ILVA.

In 1998 varieerden de tarieven voor de huisvuilzakken in het Vlaams Gewest echter nog steeds van 0 tot 100 frank, met een gemiddelde van ongeveer 24 frank voor een zak met een inhoud van 60 tot 70 liter. Als ik het me goed herinner, zijn er nog altijd gemeenten die geen enkele retributie vragen voor huisvuil.

De OVAM inventariseert jaarlijks de evolutie van de tarieven van de diverse retributies en de huisvuil- en milieubelastingen in het Vlaams Gewest, overeenkomstig initiatief 43 van het MINA-plan. De bevindingen van deze onderzoeken worden telkens met de nodige aanbevelingen aan de gemeenten bezorgd. Er is ook regelmatig overleg met de VVSG. Op 26 november 1998 heeft de OVAM in samenwerking met de VVSG een studiedag aan deze materie gewijd.

Naast deze informatieve stimuli zorgen andere factoren ervoor dat de meeste gemeenten evolueren naar gelijkaardige Diftar-systemen. De steeds hogere kosten voor de inzameling en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen noodzaken de lokale besturen steeds vaker om het principe 'de vervuiler betaalt' in te voeren en te optimaliseren.

Gemeenten die achterop blijven door enkel een forfaitaire belasting aan de inwoners te vragen, of die in vergelijking met de buurgemeenten zeer goedkope inzamelrecipiënten gebruiken of slechts een laks toezicht op overtredingen organiseren, zullen als gevolg van het afvaltoerisme en het

sluikstorten vanuit de buurgemeenten of door de eigen bevolking, worden verplicht om duurdere inzamelrecipiënten te gebruiken en om een goed toezichtsbeleid te voeren. Dat lijkt me ook logisch.

De heer Leonard Quintelier : Ik hoop dat we samen met de VVSG zo snel mogelijk een modelreglement kunnen opstellen, dat als voorbeeld naar de verschillende gemeenten of intercommunales kan worden gestuurd. De gemeenten hebben inderdaad de autonomie om dit al dan niet volledig of gedeeltelijk te volgen. Het zou toch nuttig dat ze een model kregen.

De voorzitter : Het zou misschien interessant zijn om de verschillende bestaande systemen te inventariseren en een keuzemogelijkheid in te schrijven.

Minister Theo Kelchtermans : Er is een rapport van de OVAM. Ik zal u de resultaten van de studiedag met de gemeenten bezorgen, indien u ze nog niet hebt gekregen.

De voorzitter : We hebben die nog niet ontvangen.

Minister Theo Kelchtermans : Het lijkt me logisch dat ze u worden bezorgd.

De voorzitter : Bij de begrotingsbespreking hebben we er veel aandacht aan besteed.

Minister Theo Kelchtermans : Inderdaad. Ik wil de suggestie om een gelijkaardig modelreglement ter beschikking te stellen van de gemeenten, meedelen aan de VVSG, want dit zou het best via de gemeenten gebeuren.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de verontreiniging van de Kouterwijk in Sint-Amands

Vraag om uitleg van de heer Johan Malcorps tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de bodemvervuiling in de Kouterwijk in Sint-Amands

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van de heer Van Nieuwenhuysen tot de heer Kelchtermans, Vlaams minister van

Voorzitter

Leefmilieu en Tewerkstelling, over de verontreiniging van de Kouterwijk in Sint-Amands en van de heer Malcorps tot minister Kelchtermans, over de bodemvervuiling in de Kouterwijk in Sint-Amands.

De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, de afgelopen zomer heeft het heel wat voeten in de aarde gehad voordat werd bevestigd dat in de Kouterwijk metalen in de bodem zaten. Het gaat daarbij om kwik, lood en arseen. Pas nadat de zaak in de pers was uitgebracht heeft men – soms na enig aandringen – voorlopige maatregelen genomen.

In de loop van september werd een voorlichtingsvergadering gehouden waarbij enkel de inwoners waren toegelaten. Zelfs de pers werd geweerd. De OVAM verzekerde de mensen dat er geen direct gevaar was voor de wijkbewoners. Men wilde bovendien de resultaten van nieuwe, perceelsgewijze onderzoeken afwachten. Enkele weken geleden werden de resultaten bekendgemaakt. De vervuiling blijkt erger te zijn dan wat zowel het gemeentebestuur als de OVAM aanvankelijk hadden vermoed. Ondertussen zijn nog een drietal voorlichtingsvergaderingen gehouden.

Mijnheer de minister, de vergaderingen worden blijkbaar enkel georganiseerd voor de wijkbewoners. Ze zijn uiteraard de eerste slachtoffers en hebben te maken met de praktische gevolgen. De buurt is echter geen afgesloten territorium. Heel wat mensen, voornamelijk jongeren, van elders in de gemeente of zelfs daarbuiten komen in die omgeving sporten. Ze hebben heel wat uren gespendeerd op de braakliggende, sterk vervuilde terreinen, vooral achter de dijk, waar vroeger de Saphia-installaties stonden.

Ook die mensen zijn in het ongewisse over de mogelijke gevolgen. Moeten ook zij een medisch onderzoek ondergaan ? De houding van de OVAM is nogal dubbelzinnig. Enerzijds wordt erop gewezen dat, in tegenstelling tot de problemen in Kapellen, er geen kankerverwekkende PAK's zijn gevonden. Anderzijds geeft men de raad om elk rechtstreeks contact met de aarde te vermijden. Blijkbaar is er dus toch enig gevaar aanwezig. Iedereen begint zich nu vragen te stellen over de volksgezondheid, verantwoordelijkheden en eventuele saneringskosten.

Mijnheer de minister, de bewoners hebben een hele reeks preventieve richtlijnen gekregen. Ze krijgen de raad geen grondwater te gebruiken, geen eigen groenten te eten, niet in contact te komen met de bodem enzovoort. Worden er echter ook gezondheidsonderzoeken verricht of moeten de bewoners zelf het initiatief nemen ? Is een eenmalig contact met de bodem gevaarlijk ? Men raadt de mensen blijkbaar aan beschermende kledij te dragen als ze in hun tuin graven. Wat moet er verder gebeuren met de sportvelden ? Is het niet gevaarlijk daar regelmatig te spelen ? De burgemeester beweert dat de stoffen enkel bij inname gevaarlijk zijn en niet bij contact. Men heeft nogal wat tegenstrijdigheden de wereld ingestuurd.

Waarom heeft men aanvankelijk slechts voorzorgsmaatregelen genomen en neemt men pas strikte veiligheidsmaatregelen nadat is gebleken dat er meer gevaar bestaat dan aanvankelijk gedacht ? Had men niet beter een omgekeerde werkwijze gevolgd : eerst strikte maatregelen, die eventueel worden afgezwakt als uit onderzoek blijkt dat de zaken niet zo erg zijn ?

Ik heb u een tijd geleden een schriftelijke vraag gesteld over de aansprakelijkheid van het gemeentebestuur. U hebt daarop geen duidelijk antwoord gegeven. Op het eind van de jaren zestig heeft het gemeentebestuur de toestemming gegeven voor het verkavelingsproject. De termijn voor de aansprakelijkheid zou dertig jaar bedragen. Het is mogelijk dat de plaatselijke verantwoordelijken daarom op de rem zijn gaan staan in verband met het naar buiten brengen van het dossier. Mijnheer de minister, klopt het dat er een aansprakelijkheidsperiode van dertig jaar bestaat ?

Het is duidelijk dat de vervuiling afkomstig is van de twee fabrieken. Het is logisch dat de bewoners niet voor de saneringskosten hoeven op te draaien. Toch krijgt men het statuut van onschuldige eigenaar niet automatisch. Men moet aan heel wat plichtplegingen voldoen. Deze werkwijze lijkt me nogal omslachtig, vooral omdat het duidelijk is dat de eigenaars van de gronden geen schuld treft. De kopers van de terreinen van de verkaveling gingen er uiteraard van uit dat het gemeentebestuur, de verkavelaars of beide ervoor zouden hebben gezorgd dat de terreinen gesaneerd waren. Ik heb me ook laten vertellen dat dit statuut van onschuldige eigenaar niet zou gelden voor mensen met vrije beroepen of zelfstandigen die zich in de wijk hebben gevestigd. Ik kan me dit moeilijk voorstellen, maar had er graag toch meer informatie over gekregen.

Van Nieuwenhuysen

Onder welke categorie van prioriteiten valt de wijk als het beschrijvend bodemonderzoek de resultaten van het oriënterend bodemonderzoek bevestigt ? Ik neem aan dat dit de hoogdringendheid zal zijn. Wat betekent dit concreet voor de timing van de uit te voeren werken op het terrein ?

Bij de lokale bevolking blijft de twijfel knagen. Hoe zult u deze problemen aanpakken, teneinde de betrokken inwoners snel duidelijkheid te bieden ?

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Mijnheer de minister, collega's, eerst wil ik opmerken dat het met de openbaarheid van de OVAM-zittingen nogal meevalt. Ik heb er enkele bijgewoond. De tweede keer was de regionale televisie eveneens aanwezig. Mijnheer Van Nieuwenhuysen, u moet misschien in het vervolg iets meer moeite doen.

In Sint-Amands werd in de Kouterwijk op 127 van de 150 percelen die tijdens een oriënterend bodemonderzoek werden onderzocht, zware vervuiling aangetroffen. Het ging vooral om vervuiling van zware metalen zoals arseen, koper, lood, cadmium en zink en van PAK's. Uit de slide die de Curling Consulting Group toonde tijdens de OVAM-vergadering, blijkt wel degelijk de aanwezigheid van PAK's en benzoapyreen. In de onderzochte groenten werd enkele malen de verkoopsnorm overschreden. De teruggevonden concentraties houden een ernstig bedreiging in voor de volksgezondheid. Men geeft dit trouwens grif toe.

Mijnheer Van Nieuwenhuysen, u hebt gelijk dat deze houding schril afsteekt tegen de sussende, geruststellende verklaringen die zowel het gemeentebestuur als de OVAM enkele maanden geleden aflegden. Men zat er toen compleet naast. Toen heette het nog dat enkel de onbewoonde percelen waren vervuild en dat er geen sikkepit gevaar was voor de gezondheid. Dit was totaal voorbarig en misplaatst, en doet inderdaad ernstige vragen rijzen over het communicatiebeleid van de OVAM. Hoeft het voorzorgsprincipe hier dan geen rol meer te spelen ? De veiligheidsmaatregelen die nu worden afgekondigd, moesten al maanden geleden zijn uitgevaardigd.

Uiteraard kan het niet de bedoeling zijn om te pas en te onpas paniek te zaaien, maar anderzijds mag men potentieel ernstige risico's niet in eerste instantie automatisch toedekken. Het is niet de taak

van de OVAM of van haar woordvoerder om de staat van de Vlaamse bodem te verdedigen of te vergoelijken. Integendeel, ze moeten problemen zo snel mogelijk opsporen, juist inschatten en oplossen, in overleg met de bevolking.

De mensen in de wijk zijn nu duidelijk en terecht gealarmeerd. De kinderen mogen niet meer in de tuin spelen, men mag niet meer in de grond graven, tenzij met beschermende kledij, en men mag geen grondwater meer aan de bodem onttrekken. Elk contact met de bodem moet worden vermeden. De OVAM heeft dit alles in geuren en kleuren uitgelegd. De boodschap is duidelijk : mensen, blijf uit uw tuinen. Deze situatie zal minstens tot het einde van het jaar duren. Deze termijn is nodig om een beschrijvend bodemonderzoek op te zetten. Pas dan kunnen per perceel bodemsaneringsprojecten worden uitgevoerd. Het kan dus nog lang duren.

Op de informatievergadering van 24 februari in de wijk bleek er grote ongerustheid te bestaan bij de buurtbewoners over de vraag of ze al dan niet het statuut van onschuldige eigenaar zouden krijgen. De mensen van de OVAM deden hun job en verwezen naar de inhoud van de eerste en tweede paragraaf van artikel 31 van het bodemsaneringsdecreet. In gevallen als deze is het nochtans duidelijk dat alle mensen voldoen aan de bepaling van artikel 31, paragraaf 2. Ze hebben de vervuiling niet zelf veroorzaakt. De schuldigen zijn bekend : de meststoffenfabriek Saphia en de leerlooierij. Bovendien waren de mensen niet op de hoogte van de vervuiling toen ze de grond in deze verkaveling kochten. Ze zouden hun eigen ongeluk toch niet zoeken ? Volgens de letter van de wet kunnen ze echter niet zomaar het statuut krijgen. Het gevolg is een omslachtige, bureaucratische procedure met een perceelsgewijze benadering. Elke eigenaar moet apart bewijzen dat hij of zij een onschuldige eigenaar is, wat in feite absurd is.

Is voor dergelijke gevallen geen algemener aanpak nodig ? Ik durf te spreken van een buurtsaneringsproject waarbij een enge, perceelsgewijze benadering wordt verlaten. Het is niet de eerste keer dat ik hiervoor pleit. Alle dossiers die te maken hebben met eenzelfde historische bron van verontreiniging, moeten worden gebundeld, zodat de bureaucratische rompslomp tot een minimum wordt beperkt. Men had bijvoorbeeld aan de mensen een standaardbrief ter beschikking kunnen stellen om een statuut aan te vragen. Dit zou al een zekere geruststelling zijn.

De OVAM zou zich dan kunnen concentreren op het opsporen van de echte verantwoordelijken. Dit

Malcorps

zijn de oorspronkelijke vervuilers en degenen die op de hoogte waren of hadden moeten zijn van de vervuiling : het gemeentebestuur dat de verkavelingsvergunning toestond, al dan niet met medeweten van de hogere overheid, en de verkavelaar of de vastgoedmaatschappij. Terwijl men de buurtbewoners met ambtelijke procedures de stuipen op het lijf jaagt, blijven de echte verantwoordelijken mooi buiten schot.

Mijnheer de minister, steunt u een algemener aanpak van collectieve historische verontreiniging op buurtniveau ? Is dit mogelijk binnen het bestaande decreet en uitvoeringsbesluit of is een aanpassing nodig van hoofdstuk 4, dat de historische bodemverontreiniging behandelt ?

Het probleem van de Kouterwijk is heel specifiek, omdat er massa's puin met een grondlaag werden afgedekt. Toch zijn hier verdergaande veiligheidsmaatregelen nodig op korte termijn, buiten degene die nu reeds zijn getroffen. Waarom is in Sint-Amands voor een andere aanpak gekozen dan bijvoorbeeld in Kapellen ? Is er geen enkele mogelijkheid om de gang van zaken te bespoedigen ? Het is toch wraakroepend dat de mensen een heel jaar niet in hun tuin kunnen ? Uiteraard staan ze in Sint-Amands niet te springen om hun tuinen te laten afgraven zoals in Kapellen. Ze hebben van de mensen in Kapellen vernomen in welk kraterlandchap die al maanden leven. Vandaag konden we nog in de krant lezen dat het verboden is om zelf een morzel grond te verleggen, want dan overtreedt men blijkbaar de bepalingen van het bodemsaneringsdecreet.

Er moet dus duidelijk iets gebeuren. Bij de OVAM overweegt men nu blijkbaar voor de Kouterwijk in Sint-Amands een saneringsmethode in situ, ter plaatse dus. Mijnheer de minister, waar denkt men dan concreet aan ? Blijkbaar gaat het om een nog uit te testen methode. Hoe lang zal dit dan allemaal aanslepen ?

Ten derde, zal de OVAM al dan niet samen met de gemeente op zeer korte termijn een nieuw onderzoek verrichten op het voetbalveld in de wijk, ten einde definitief uitsluitsel te geven in verband met de veiligheid van de kinderen die daar de komende maanden zullen blijven sporten en spelen ? De burgemeester heeft me al gezegd dat dit zeker de bedoeling is.

Ten vierde, heeft de regering al in middelen voorzien voor een dringende aanpak van het vervui-

lingsprobleem te Sint-Amands ? Zo ja, hoeveel en op welke termijn ?

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : Ik zal eerst antwoorden op de vragen van de heer Van Nieuwenhuysen. Er werden geen gezondheidsonderzoeken vastgelegd. Indien de bewoners dit wensen, kunnen ze er op eigen initiatief laten uitvoeren. Het organiseren van een algemeen gezondheidsonderzoek in opdracht van het Vlaams Gewest behoort tot de bevoegdheid van minister Demeester.

Eenmalig contact met de bodem vormt geen probleem. De OVAM baseert zich op een situatie van levenslange blootstelling. In dat geval gaat er wel een gevaar uit van de aangetroffen bodemverontreiniging. De bewoners van de woonwijk leven op deze verontreiniging. Ze hebben dus een grote kans op veelvuldige blootstelling. De preventieve maatregelen die nu zijn afgekondigd, hebben tot doel de frequentie van blootstelling aan de aangetroffen verontreiniging te beperken, en dus ook het gevaar van de verontreiniging tot een minimum te reduceren.

Uw derde vraag ging over het verkennend bodemonderzoek in Sint-Amands, dat werd uitgevoerd door het Provinciaal Instituut voor Hygiëne, mijnheer Van Nieuwenhuysen. Op basis hiervan heeft de gemeente voorzorgsmaatregelen genomen, ook op voorstel van de OVAM. De gegevens die toen ter beschikking waren, gaven slechts een zeer summier beeld van de verontreiniging. Alleen het sportterrein, de onbebouwde percelen en het terrein langs de Schelde werden onderzocht.

Het ambtshalve uitgevoerd oriënterend bodemonderzoek brengt de verontreiniging meer in kaart. Er zijn nu gegevens bekend voor elk perceel in de woonwijk. Op basis van dit oriënterend bodemonderzoek kan het risico van de verontreiniging en de noodzaak tot strikte veiligheidsmaatregelen voldoende worden gemotiveerd. Op basis van de resultaten van het verkennend bodemonderzoek was dit niet mogelijk.

De OVAM beschikt niet over de gegevens omtrent de termijnen van aansprakelijkheid waarbij de gemeente de verkaveling heeft goedgekeurd.

Uw vijfde vraag hebt u ook al eens schriftelijk gesteld. U zou daar ondertussen al een antwoord op moeten hebben gekregen.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Dat heb ik inderdaad ontvangen.

Minister Theo Kelchtermans : Het bodemsaneringsdecreet voorziet in een regeling in het geval dat de OVAM een exploitant, eigenaar of gebruiker krachtens het bodemsaneringsdecreet tot een bodemsanering verplicht : een beschrijvend bodemonderzoek, een bodemsaneringsproject en bodemsaneringswerken. Deze persoon kan door die regeling worden bevrijd van de verplichting om de bodemsanering zelf uit te voeren en te financieren. We spreken dan over het statuut van onschuldige eigenaar. Elke persoon kan van deze regeling gebruik maken, dus ook mensen met vrije beroepen. Het zal voor deze mensen echter minder eenvoudig zijn om dat statuut te bekomen. Hiervoor gelden immers strengere voorwaarden. Mensen met vrije beroepen kunnen geen gebruik maken van artikel 31, paragraaf 3. Zij moeten gebruik maken van artikel 31, paragraaf 2.

Ik kom nu tot uw zesde vraag, mijnheer Van Nieuwenhuysen. De onderzochte percelen zijn voorgesteld aan de Vlaamse regering om op de lijst te worden geplaatst van historisch verontreinigde gronden waar sanering moet plaatsvinden. Die lijst wordt trouwens regelmatig geactualiseerd. Op 23 maart 1999 heb ik andermaal aan de Vlaamse regering een lijst voorgesteld met bijkomende percelen.

Op basis van de huidige resultaten werden ze voorgesteld met prioriteit 1. Dit betekent dat er overeenkomstig de bepalingen van het MINA-plan 2 vóór 2006 moet worden gestart met een beschrijvend bodemonderzoek. Nadien zal een bodemsaneringsproject moeten worden opgesteld indien dit noodzakelijk blijkt uit het beschrijvend bodemonderzoek. Specifiek voor de woonwijk in Sint-Amands werd de uitvoering van het beschrijvend bodemonderzoek in de veiligheidsmaatregelen opgenomen. Dat is dus al een afwijking van de normale procedure. De OVAM zal dit onderzoek ambtshalve uitvoeren over de volledige wijk. Er wordt dus niet gewacht tot 2006 om te starten met het beschrijvend bodemonderzoek. Na dat bodemonderzoek zal men aan het eventuele project moeten beginnen.

Ik kom nu tot de vragen van de heer Malcorps. Het bodemsaneringsdecreet voorziet in een aparte aanpak voor de historische bodemverontreiniging. Indien historisch verontreinigde gronden niet worden gevat in een procedure van overdracht of van sluiting, gebeurt de saneringsaanpak via de toepassing van artikel 30 van het bodemsaneringsdecreet. Dit betekent dus dat de OVAM de verontreinigings-

graad beoordeelt op basis van de resultaten van het oriënterend bodemonderzoek. Indien een verontreiniging is vastgesteld, stelt de OVAM aan de Vlaamse regering voor om de verontreinigde grond op te nemen in de lijst van de te saneren historisch verontreinigde gronden. Ik heb net gezegd dat dit ook is gebeurd.

De situatie van de verontreiniging in Sint-Amands is niet identiek aan die in Kapellen. Het gaat hier om een verontreiniging met hoofdzakelijk zware metalen, meer bepaald arseen. Het gevaar schuilt daarbij voornamelijk in een eventuele ingestie van verontreinigde grond. Bij een verontreiniging met PAK's zoals in Kapellen, bestaat het gevaar daarentegen vooral in opname via huidcontact. Dit verantwoordt het verschil in aanpak tussen Sint-Amands en Kapellen. In Kapellen was er een andere vorm van verontreiniging : met stortmateriaal, dat een homogener verspreiding kent. In Sint-Amands is volgens de erkende bodemsaneringsdeskundigen sprake van een erratische of meer willekeurige verspreiding.

In deze omstandigheden, met een fragmentarische kennis van de verspreiding, is een afgraving niet aangewezen. De noodzakelijke eerstvolgende stap is een beschrijvend bodemonderzoek. Daarvoor loopt een aanbestedingsprocedure. In de onderzoeksfase is voorzien in een tussentijdse rapportering. Daardoor kan de OVAM bijsturingen verrichten van de nu reeds opgelegde veiligheidsmaatregelen.

De gemeente heeft op haar begroting voor het jaar 1999 blijkbaar in de nodige middelen voorzien voor de sanering van haar terreinen. De wijze waarop deze middelen worden aangewend, behoort tot haar bevoegdheid. De OVAM zal het voetbalplein in elk geval opnemen in het beschrijvend bodemonderzoek.

Voor het beschrijvend bodemonderzoek werd in voldoende budgettaire middelen voorzien, ook voor eventuele extra veiligheidsmaatregelen. Voor de percelen waar geen extra veiligheidsmaatregelen noodzakelijk zijn, doen zich de volgende mogelijkheden voor. Als uit het beschrijvend bodemonderzoek blijkt dat er geen ernstige bedreigingen zijn op het onderzochte perceel, hoeft de OVAM ambtshalve geen verdere stappen te ondernemen. Als er daarentegen wel een ernstige bedreiging uit blijkt, is de opstelling van een bodemsaneringsproject en de uitvoering van bodemsaneringswerken vereist.

Kelchtermans

Vermits het eindresultaat van het beschrijvend bodemonderzoek slechts begin oktober kan worden verwacht, kunnen de bodemsaneringswerken onmogelijk nog dit jaar van start gaan. Indien de OVAM ambtshalve moet optreden, zal in de nodige middelen moeten worden voorzien overeenkomstig artikel 46 van het bodemsaneringsdecreet. Dat zal echter niet noodzakelijk zijn in de begroting van 1999.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Ik dank de minister voor zijn antwoord. Ik vrees dat de bewoners nog een heel lange lijdensweg te wachten staat en hoop dat ze daarbij de overheid zullen ervaren als een bondgenoot.

Ik ben het niet helemaal met u eens over de bewarende maatregelen, mijnheer de minister. U zegt dat men eerst heeft gewacht op het onderzoek, vooraleer definitieve maatregelen te nemen. Als er aanwijzingen zijn dat er een vervuiling aanwezig is, moeten echter meteen stringente maatregelen worden genomen, die eventueel nadien kunnen worden afgezwakt.

Verder zie ik niet in waarom bewoners die een vrij beroep uitoefenen, in deze materie een verschillende behandeling moeten krijgen.

De voorzitter : Mijnheer Van Nieuwenhuysen, we hebben in deze commissie al uitvoerig tijd besteed aan het bodemsaneringsdecreet. U zult ons ontslaan van een nieuw debat hierover. Ik verwijs graag naar de verslagen van de commissiebesprekingen.

De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : De minister verwijst zoals steeds naar de procedure. Het probleem dat ik specifiek heb willen aankaarten in mijn eerste vraag, is echter dat van het statuut van de onschuldige eigenaar. De mensen van de OVAM hebben artikel 31 paragraaf 3 met handen en voeten proberen uit te leggen, maar daardoor alleen meer verwarring gezaaid omtrent de vrije beroepen en zo.

Het gaat in mijn vraag echter over artikel 31 paragraaf 2. Daaronder valt iedereen. Ik heb een kaartje bij me waarop is aangeduid wat is vervuild en

wat in lichte mate is vervuild. Het is duidelijk dat heel de wijk is aangetast. Men hoeft dus de zaak niet moeilijker te maken dan ze is. Men kan eenvoudig afstappen van de perceelsgewijze benadering, zodat iedereen die een huis en een tuin heeft in die wijk, het statuut van onschuldige eigenaar kan krijgen.

We weten immers wel van wie de vervuiling afkomstig is. Waarom het moeilijk maken als het ook gemakkelijk kan ? Waarom de mensen de stuipen op het lijf jagen ? Dat was mijn vraag. Is een collectieve aanpak op dit ogenblik mogelijk ? Zo niet, moeten we dan niet eens nadenken over een regeling in het decreet om iedereen het statuut van onschuldige eigenaar te geven. We zullen deze situatie in de toekomst immers nog tegenkomen.

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : U weet dat we bij de toepassing van het bodemsaneringsdecreet vaak op eieren moeten lopen om geen misstap te maken, waardoor eventueel niet-onschuldige veroorzakers uit de wind zouden worden gezet. Ik kan de logica van uw verhaal en dat van de heer Van Nieuwenhuysen echter wel volgen. Ik zal dus vragen aan de OVAM of dit niet aangewezen is en zal u in kennis stellen van hun antwoord. Ik wil me echter niet engageren in de plaats van OVAM.

De heer Johan Malcorps : U zou nog een onderscheid kunnen maken tussen mensen die uit andere gemeenten naar deze wijk zijn verhuisd en dus van niets wisten, en mensen die er sinds jaar en dag wonen en er zijn opgegroeid. De laatsten wisten allicht dat er vroeger een bedrijf was dat nu is afgebroken, en dat het puin in de grond zit. Ook zij konden echter onmogelijk op de hoogte zijn van de giftige aard van de vervuiling. Anders zouden ze daar niet zijn gaan wonen. Ik begrijp dat OVAM voorzichtig is. Een aantal mensen wisten het ook wel ten dele, maar ze waren niet op de hoogte van de ernst van de vervuiling.

Minister Theo Kelchtermans : U weet hoe delicaat het principe van de gelijke behandeling is.

De voorzitter : Uit de persberichten van vandaag over de sanering van Kapellen blijkt inderdaad hoe moeilijk dit soort zaken psychologisch liggen. Wat twee maanden zou duren, is nu zeven maanden aan de gang. Men is daar intussen letterlijk verdrongen. Ik pleit ervoor dat de OVAM een grotere slag-

Voorzitter

kracht aan de dag legt om dit soort problemen aan te pakken. Veldwerk is niet haar sterkste kant.

Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 13.21 uur.*
